Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

57 (7383) СЕРАДА 28 сакавіка 1945 г. Цана 20 кап.

Войскі 1-га Украінскага фронта, прадаўжаючы наступленне, авалодалі на тэрыторыі Сілезіі гарадамі Штрэлен і Рыбнік—буйнымі вузламі дарог і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў
Слава нашай гераічнай Чырвонай Арміі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага
Камандуючаму войскамі 1-га Украінскага фронта Маршалу Совецкага Саюза КОНЕВУ
Начальніку штаба фронта Генералу арміі САКАЛОЎСКАМУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, сёння, 27 сакавіка, авалодалі на тэрыторыі Сілезіі гарадамі ШТРЭЛЕН і РЫБНІК—буйнымі вузламі дарог і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў.

У баях за авалоданне гарадамі ШТРЭЛЕН і РЫБНІК вызначыліся войскі генерал-палкоўніка ЖАДАВА, генерал-палкоўніка КУРАЧКІНА, генерал-маёра ІЛЬІНЫХ, генерал-лейтэнанта РАДЗІМЦЭВА, генерал-маёра БАКЛАНАВА, генерал-маёра ГАНЧАРОВА, генерал-маёра ЛЯМІНА, генерал-маёра КРАСАВІНА, палкоўніка ЗАМАНАВА, палкоўніка ГАРАН, генерал-маёра ОЛЕЙНІКАВА, генерал-маёра РУСАКОВА; танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск ПОЛУБАЯРАВА, палкоўніка ПУШКАРОВА; артылерысты генерал-маёра артылерыі ПАЛУЭКТАВА, генерал-маёра артылерыі САНЬКО, палкоўніка БАЗЫЛЕНКА, палкоўніка ВЯЛАВА, падпалкоўніка ГОЛЬДЗІНА; лётчыкі генерал-лейтэнанта авіяцыі РАЗАНАВА, падпалкоўніка ДОНЧЭНКА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне гарадамі ШТРЭЛЕН і РЫБНІК, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 27 сакавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронта, якія авалодалі гарадамі ШТРЭЛЕН і РЫБНІК,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне гарадамі ШТРЭЛЕН і РЫБНІК.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

27 сакавіка 1945 года.
№ 312.

Сакрушальныя ўдары па ворагу

Ні на адзін дзень не сціхае кананада баёў на совецка-германскім фронце. Доблесная Чырвоная Армія, натхнёная велічнай гістарычнай місіяй па канчатковаму разгрому гітлераўскай Германіі, нястомна прасоўваецца ўперад, на захад. Адзін за другім [illegible] гітлераўская машына вайны [illegible] страты ў жывой сіле і тэхніцы. Адзін за другім развальваюцца бастыёны нямецкай абароны, пабудаваныя, як здавалася немцам, на доўгія гады.

Чырвоная Армія паспяхова завяршае ліквідацыю нямецкіх войск ва Усходняй Прусіі [illegible]

[illegible]

Пазаўчора войскі 2-га і 3-га Украінскіх франтоў [illegible] ўперад.

Войскі 3-га Украінскага фронта авалодалі буйнымі вузламі дарог і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў, якія прыкрываюць шляхі да граніц Аўстрыі.

Наступальныя дзеянні Чырвонай Арміі [illegible]

[illegible]

Слава доблесным совецкім воінам — героям наступлення!

Слава вялікаму Сталіну, які вядзе Чырвоную Армію і ўвесь совецкі народ на канчатковы разгром ненавіснай гітлераўскай Германіі!

XIII ПЛЕНУМ ВЦСПС

26 сакавіка, у Калонным зале Дома Саюзаў, пачаў работу XIII пленум ВЦСПС. Адкрываючы пленум, старшыня ВЦСПС тав. В. В. Кузнецоў сказаў:

— Год, які прайшоў пасля XII пленуму ВЦСПС, багаты гістарычнымі падзеямі. Гераічная Чырвоная Армія пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна выгнала фашысцкіх захопнікаў з нашай совецкай зямлі; уварвалася ў Германію і вядзе наступальныя баі на нямецкай зямлі, прасоўваючыся ўсё бліжэй і бліжэй да цэнтра фашысцкага логава — Берліна.

Гэтыя перамогі з'яўляюцца вынікам велізарных намаганняў усяго совецкага народа. Наш гераічны рабочы клас, не шкадуючы сваіх сіл, забяспечваў і прадаўжае забяспечваць фронт усім неабходным для пераможнага скончання вайны. Цяпер перад намі стаіць задача [illegible] патрэбы аб першачарговых патрэбах рабочага класа і інтэлігенцыі. Прафсаюзы павінны так будаваць сваю работу, каб патрэбы рабочых і інтэлігенцыі былі задаволены [illegible].

Пленум зацвердзіў наступны парадак дня:

1. Аб палепшанні работы прафсаюзных арганізацый па задавальненню бытавых патрэб рабочых і служачых.
2. Аб палепшанні культурна-масавай работы прафсаюзных арганізацый сярод рабочых і служачых.
3. Аб выніках Сусветнай Прафсаюзнай Канферэнцыі ў Лондане.

З дакладам па першаму пытанню парадка дня выступіў сакратар ВЦСПС тав. Е. Я. Сіларэнка.

Па дакладу разгарнуліся спрэчкі.

(ТАСС).

Уручэнне ордэна Леніна і медалі „Золотая Звезда" Маршалу Совецкага Саюза Л. А. Говараву і ордэна Айчыннай вайны К. Н. Чарквіяні

27 сакавіка Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР тав. М. І. Калінін уручыў ордэн Леніна і медаль «Золотая Звезда» разам з граматай аб прысваенні звання Героя Совецкага Саюза Маршалу Совецкага Саюза Л. А. Говараву, узнагароджанаму за ўзорнае выкананне баявых заданняў Вярхоўнага Галоўнакамандавання па кіраўніцтву аперацыямі войск Ленінградскага фронта супроць нямецкіх захопнікаў і дасягнутыя ў выніку гэтых аперацый поспехі. Ён-жа за доўгачасовую і бездаганную службу ў Чырвонай Арміі ўручыў яму ордэн Леніна.

Ордэн Айчыннай вайны І ступені за паспяховае выкананне дзяржаўнага плана хлебанарыхтовак быў уручан першаму сакратару ЦК КП(б) Грузіі К. Н. Чарквіяні.

(ТАСС).

З ФАШЫСЦКАГА ПАЛОНУ—НА РАДЗІМУ
Група совецкіх ваеннапалонных, вызваленых саюзнымі войскамі, прыбыла ў Одэсу

ОДЭСА, 26 сакавіка. (Спец. кар. ТАСС). Гэтымі днямі ў Одэсу двума транспартамі прыбыла вялікая група совецкіх грамадзян і ваеннапалонных, вызваленых саюзнымі войскамі ў Заходняй Германіі.

Цёпла і ветліва сустрэла Радзіма сваіх сыноў. Рэпатрыіраваным прадастаўлена добраўпарадкаванае жыллё. У пункце, дзе яны часова будуць знаходзіцца да звароту ў родныя гарады і сёлы, абсталяваны сталовыя, клубы. Совецкія людзі, якія вярнуліся з няволі, засыпаюць пытаннямі аб тым, што робіцца ў краіне, аб новых перамогах Чырвонай Арміі, аб жыцці совецкага тыла. Іх расказы — гэта суровыя абвінавачваючыя акты супроць гітлераўскіх катаўзабойцаў, гвалтоўнікаў і рабаўласнікаў.

... Восенню 1941 года пад Смаленскам немцы захапілі ў палон групу раненых чырвонаармейцаў. Іх заперлі ў чыгуначных пакгаузах, дзе пратрымалі 21 дзень. Тры тыдні ваеннапалонныя не атрымлівалі ні кавалка хлеба. З голаду загінула больш 400 чалавек. Затым палонных пагналі на сапёрныя работы. Адстаўшых, падаўшых ад знясілення, дабівалі, многіх жывымі закапалі ў зямлю.

Не сцярпеўшы пакут, група ваеннапалонных рашыла ўцячы. Зрабіўшы падкоп у сцяне, яны выпаўзлі наповерх, але толькі тром з 20 удалося ўцячы. Астатніх злавілі і расстралялі.

Немцам не ўдалося зламаць мужнасць совецкіх людзей. Адзін з былых ваеннапалонных расказаў пра такі факт: у Данбасе быў захоплен у палон ранены совецкі афіцэр. Гестапаўцы даведаліся, што ён служыў у штабе. Яму прапанавалі вялікія грошы і нямецкі афіцэрскі чын за весткі, якія ён меў. Афіцэр Чырвонай Арміі з пагардай адхіліў дамаганні ворага. Тады гітлераўцы рашылі дабіцца свайго катаваннямі: афіцэра падвешвалі на перакладзіне ўніз галавой, вырывалі валасы, палілі распаленым жалезам, аблівалі на марозе ледзяной вадой, шчыпцамі вырывалі ногці. Змучанага, скрываўленага яго кінулі затым у барак, каб раніцой прадоўжыць катаванні. Ноччу совецкі афіцэр ускрыў вены і, паміраючы, сваёй крывёю напісаў:

«Я не прадаў Радзімы. Немцы ад мяне нічога не дабіліся. Бывайце, таварышы! Хто астанецца жывым, адпомсціце!».

Сярод рэпатрыіраваных — многа юнакоў і дзяўчат, якіх немцы гвалтоўна пагналі на катаржныя работы. Вось адзін з такіх юных нявольнікаў. Яму было 13 гадоў, калі гестапаўцы захапілі яго пры аблаве ў горадзе Прылукі на Чэрнігаўшчыне. Разам з 500 совецкіх дзяцей яго прывезлі ў Бельгію і прымусілі працаваць у шахце. У лагеры існаваў турэмны рэжым, праз кожныя 100 метраў стаяла пражэктарная ўстаноўка з кулямётам, тры рады калючага дроту акружалі лагер. Знясіленыя дзеці, натуральна, не выконвалі норм. А за невыкананне норм — гітлераўцы кідалі ў карцэр. Карцэрам служыла вузкая яма ў дальнім забоі шахты. У ёй можна было толькі стаяць. Вада даходзіла да кален. Гітлераўцы правялі ў карцэр трубу, праз якую паступаў газ. Калі вязень падаў у беспрытомнасці, яго выцягвалі на паветра, але варта было ачуняць, як кідалі зноў у карцэр.

Совецкія ваеннапалонныя і мірныя грамадзяне, гвалтоўна пагнаныя ў Германію, тысячамі гінулі з голаду і эпідэмій. Вясной 1944 года вялікую групу совецкіх людзей пагналі на будаўніцтва ўмацаванняў на поўначы Францыі, а адтуль у лагер пад Кельнам. Тут яны і былі вызвалены саюзнымі войскамі.

А. ТОРЧЫНСКІ.

Аб падрыхтоўцы да сяўбы на калектыўных і індывідуальных гародах Мінска

Адбылася нарада кіраўнікоў профсаюзных арганізацый рэспублікі па пытанню падрыхтоўкі да сяўбы на калектыўных і індывідуальных гародах. На нарадзе прысутнічала больш 50 чалавек. Старшыні фабрычна-заводскіх камітэтаў і рэспубліканскіх камітэтаў профсаюзаў расказалі аб тым, як ідзе падрыхтоўка да веснавой сяўбы на індывідуальных і калектыўных гародах працоўных.

— На заводзе імені Молатава,—паведаміў старшыня заводскага камітэта тав. Стрэх, — больш 160 рабочых атрымалі ўчасткі. Для апрацоўкі глебы вырабляецца інвентар. Заводская сталовая нарыхтавала на тры гектары насення бульбы. Падсобная гаспадарка дапаможа рабочым і служачым у набыцці расады капусты і памідор.

Старшыня профсаюзнага камітэта завода імені Кірава тав. Зазулін паведаміў, што 378 чалавек ужо атрымалі гароды, зараз рабочыя і служачыя рыхтуюць насенне. Сем'і франтавікоў і інваліды Айчыннай вайны будуць забяспечаны насеннем за кошт профсаюзнай арганізацыі. Усе гароды будуць узараны сіламі падсобнай гаспадаркі. На заводзе праводзяцца лекцыі і гутаркі на агратэхнічныя тэмы.

З вялікай прамовай на нарадзе выступіў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Н. В. Кісялёў.

— Профсаюзныя арганізацыі мала аддаюць увагі пытанням індывідуальных і калектыўных гародаў, — сказаў тав. Кісялёў. Трэба ўзмацніць масава-растлумачальную работу аб карысці індывідуальнага гародніцтва, выдзеліць зямельныя ўчасткі пад гароды паблізу горада, скарыстаць усе пустыры і набярэжныя землі. Партыйныя і профсаюзныя арганізацыі павінны паставіць справу так, каб забяспечыць гародам кожнага рабочага і служачага. Заводам мясцовай прамысловасці неабходна прыступіць неадкладна да вырабу рыдлёвак і іншага інвентару.

30.000 мінчан атрымалі ўчасткі пад гароды, — гаворыць тав. Кісялёў,—але гэтага недастаткова, трэба гэтую цыфру падвоіць. Такім чынам мы даб'ёмся значнага паляпшэння добрабыту працоўных горада.

(БЕЛТА).

АД СОЎНАРКОМА СССР, НАРКАМАТА АБАРОНЫ СССР І ЦК ВКП(б)

Совет Народных Камісараў СССР, Народны Камісарыят Абароны СССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) з глыбокім жалем паведамляюць, што 26 сакавіка памёр пасля працяглай і цяжкай хваробы Маршал Совецкага Саюза ШАПАШНІКАЎ Б. М.— начальнік Вышэйшай Ваеннай Акадэміі, верны сын большэвіцкай партыі і адзін з лепшых кіраўнікоў Чырвонай Арміі.

У асобе тав. Шапашнікава дзяржава ўтраціла аднаго з старэйшых і выдатных палкаводцаў Чырвонай Арміі.

Пахаванне Маршала Совецкага Саюза Шапашнікава Б. М. адбудзецца ў горадзе Маскве.

Пахаванне прынята за кошт дзяржавы.

Памяць Маршала Совецкага Саюза Шапашнікава Б. М. увекавечваецца пабудовай яму помніка ў горадзе Маскве.

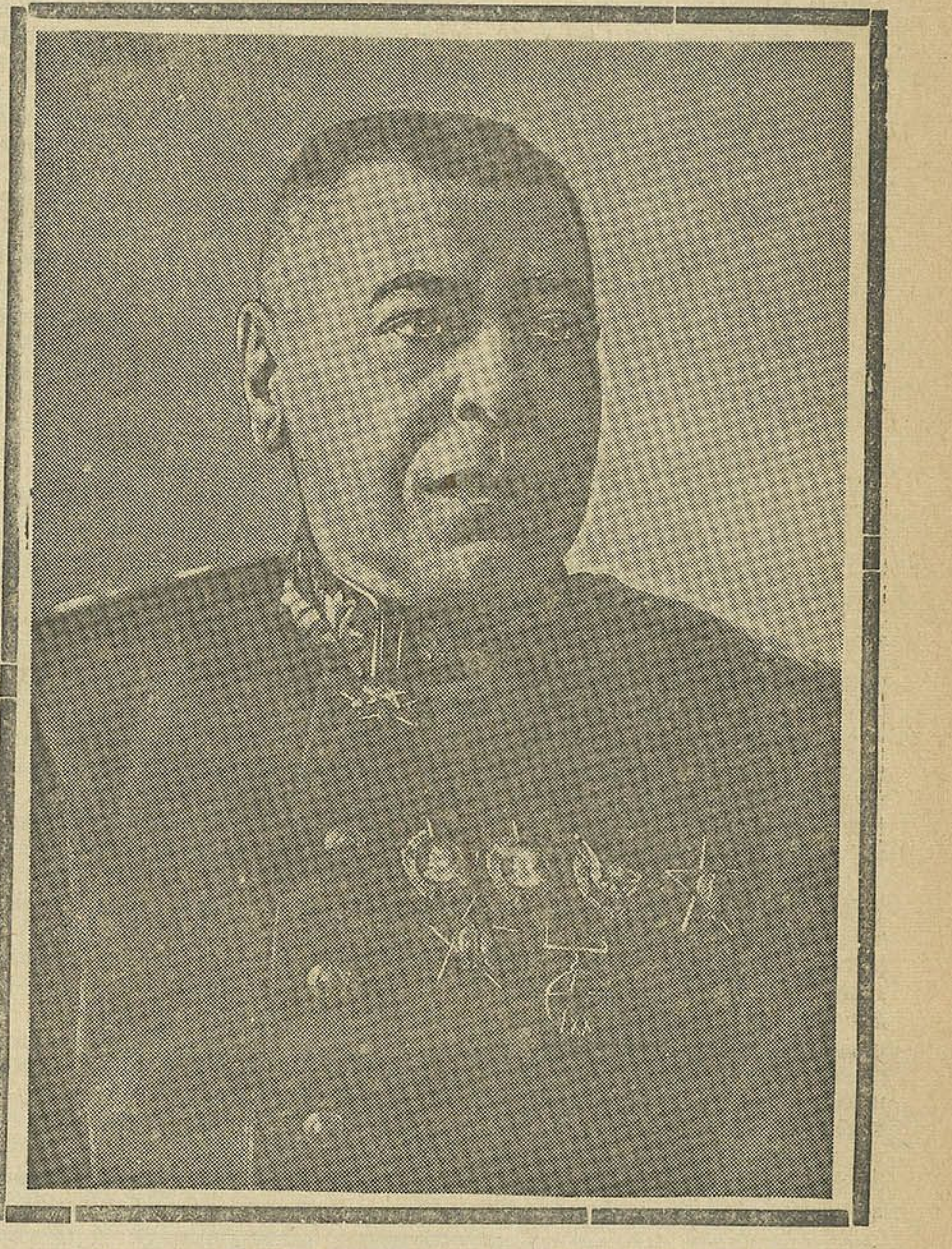

ШАПАШНІКАЎ Б. М.

26 сакавіка гэтага года пасля працяглай і цяжкай хваробы памёр Маршал Совецкага Саюза Шапашнікаў Б. М., адзін з старэйшых і выдатных палкаводцаў Чырвонай Арміі, начальнік Вышэйшай Ваеннай Акадэміі, кандыдат у члены ЦК ВКП(б) і дэпутат Вярхоўнага Совета СССР.

Тав. Шапашнікаў адным з першых ваенных кіраўнікоў старой рускай арміі ўступіў у Чырвоную Армію з пачатку яе стварэння і аддаваў усе свае веды і вопыт буйнага ваеннага кіраўніка справе арганізацыі, будаўніцтва і ўмацавання ўзброеных сіл Совецкага Саюза.

У радах Чырвонай Арміі тав. Шапашнікаў займаў адказныя пасты: камандуючага войскамі раду ваенных акруг, начальніка Ваеннай Акадэміі, начальніка Генеральнага штаба Чырвонай Арміі, намесніка Народнага Камісара Абароны, а ў апошні час працаваў на пасту начальніка Вышэйшай Ваеннай Акадэміі.

На працягу ўсёй сваёй шматгадовай службы тав. Шапашнікаў, не пакладаючы рук, працаваў над баявым удасканаленнем Чырвонай Арміі, над падрыхтоўкай і выхаваннем яе камандных кадраў, рыхтуючы Чырвоную Армію да абароны Соцыялістычнай Радзімы.

У бліскучых перамогах Чырвонай Арміі над нямецка-фашысцкімі захопнікамі была ўкладзена немалая доля творчай і шматгадовай працы тав. Шапашнікава.

Плённая работа тав. Шапашнікава адзначана Совецкім Урадам неаднаразовым узнагароджаннем яго ордэнамі. Тав. Шапашнікаў узнагароджан тройчы ордэнам Леніна, двойчы ордэнам Чырвонага Сцяга, ордэнам Суворава І ступені, двойчы ордэнам Чырвонай Звязды.

Верны сын нашай партыі, тав. Шапашнікаў, да апошняй мінуты свайго жыцця, поўнага кіпучай энергіі, быў аддан справе партыі Леніна—Сталіна і прадстаўляў сабой узор патрыёта нашай Радзімы.

Памяць аб тав. Шапашнікаве будзе вечна жыць у сэрцах совецкага народа.

Сталін, Жукаў, Васілеўскі, Варашылаў, Тімашэнка, Будзённы, Булганін, Шчэрбакоў, Антонаў, Мерэцкоў, Говараў, Баграмян, Ракасоўскі, Конеў, Петроў, Ерёменка, Маліноўскі, Талбухін, Масленнікаў, Тюленеў, Пуркаеў, Каваёў М. П., Арцём'еў, Воранаў, Хрулёў, Яколеў, Федарэнка, Новікаў, Вараб'ёў, Перасыпкін, Штэменка, Голікаў, Смародзінаў, Мардвінаў, Калінін, Чыбісаў, Філічкін, Давыдаў, Пухаў, Оліверкі, Петухоў, Мураўёў, Кавалёў, Сокалаў-Сакалёнак.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Для арганізацыі пахавання Маршала Совецкага Саюза Шапашнікава Б. М. створана Камісія ў саставе тт. Голікава Ф. І., Горкіна А. Ф., Папова Г. М. і Мардвінава В. К.

У СОЎНАРКОМЕ СССР

Аб забеспячэнні сям'і Маршала Совецкага Саюза Шапашнікава Барыса Міхайлавіча

Совет Народных Камісараў Саюза ССР **пастанавіў:**

1. Выдаць жонцы тав. Шапашнікава Б. М.—Шапашнікавай М. А. адначасовую дапамогу ў размеры 200.000 рублёў.

2. Прызначыць персанальную пенсію жонцы тав. Шапашнікава Б. М.—Шапашнікавай М. А. для ўтрымання сям'і ў размеры месячнага аклада Маршала Шапашнікава Б. М., г. зн. 5.000 рублёў у месяц.

Збор сродкаў на пабудову танкавай калоны „Чыгуначнік Брэст-Літоўскай"

Рабочыя, інжынеры, тэхнікі і служачыя ўпраўлення будаўніча-аднаўленчых работ Брэст-Літоўскай чыгункі сабралі на пабудову танкавай калоны «Чыгуначнік Брэст-Літоўскай» звыш 200 тысяч рублёў.

Збор сродкаў на пабудову танкавай калоны прадаўжаецца.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 27 САКАВІКА

На працягу 27 сакавіка на паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта знішчалі рэшткі разгромленых часцей праціўніка ў раёне мыса КАЛЬХОЛЬЦЭР-ХАКЕН, занялі пры гэтым населеныя пункты ВОЛІТНІК, ШНЕНЕНБЕРГ, ФОЛЕНДОРФ, ЛІНДЭНБЕРГ. У баях за 26 сакавіка ў гэтым раёне войскі фронта захапілі наступныя трафеі: самалётаў—8, танкаў—113, бронетранспарцёраў—66, гармат—594, мінамётаў—350, кулямётаў—1.100, радыёстанцый—30, трактараў і цягачоў—200, аўтамашын—13.000, паравозаў—11, чыгуначных вагонаў—1.863, складаў з рознай ваеннай маёмасцю—78. За 27 сакавіка ў гэтым раёне ўзята ў палон звыш 4.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

На ГДАНЬСКІМ (ДАНЦЫГСКІМ) напрамку войскі 2-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, занялі прыгарады ГДАНЬСКА (ДАНЦЫГА)—ОРА, ШТАБЛЕНБЕРГ(?), АЛЬЧОДТ-ШТАДТ(?), ТЕМПЕЛЬБУРГ, ЭМАУС, ЦЫГАНКЕНБЕРГ, ХАЙЛІГЕН, ЛАНГФУР, ХОХШТРЫС, ЛЕГШТРЫС, РАЙХНАЛЬН(?), ШЭЛМЮЛЬ(?), ЛАУЕНТАЛЬ, БРЭСЕН і прарваліся да цэнтра горада ГДАНЬСКА. Аднначасова войскі фронта, наступаючы на горад ГДЫНЯ, занялі населеныя пункты ЛАУЗЕНКАУЕ(?), ХОХРЭДЛАУ, ДЭМПТАУ, ПУСТКОВІЦ, ЦЫСАУ, ЗАГОРШ, ВІНОВО, РАМЕЛЬ, АЙХЕНБЕРГ і прарваліся ў горад ГДЫНЯ, дзе завязаліся вулічныя баі. За 26 і 27 сакавіка войскі фронта ўзялі ў палон больш 7.000 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, прадаўжаючы наступленне, 27 сакавіка авалодалі на тэрыторыі Сілезіі гарадамі ШТРЭЛЕН і РЫБНІК — буйнымі вузламі дарог і моцнымі апорнымі пунктамі абароны немцаў.

На паўночным захадзе ад горада МАРАЎСКА ОСТРАВА войскі 4-га УКРАІНСКАГА фронта, у выніку наступальных баёў занялі гарады ЗОРАУ, ЛОСЛАУ і больш 40 другіх населеных пунктаў, сярод якіх буйныя населеныя пункты ЯНКОВІЦ, ВІЛЬХВА, МШАНА, ЯСТШЭМБЕ. На паўднёвым захадзе ад ЕСТЭРГОМА войскі 2-га УКРАІНСКАГА фронта занялі населеныя пункты НЬЕРГЕШУЙФАЛУ, ЛАБАТЛАН, ПІСНЕ, ШУТЭ, адначасова [illegible] рэшткі разгромленых часцей праціўніка на паўночным беразе ДУНАЯ. Аднначасова войскі фронта, развіваючы наступленне на паўднёвым беразе ДУНАЯ, занялі горад АЧ і больш 40 другіх населеных пунктаў, у тым ліку НАДЗЬІГМАНД, БАНО, БЕНІ-РАТАЛАП, МІЗЕ-ЕГРІ і чыгуначныя станцыі НАДЗЬІГМАНД і АСАРЫ.

Паміж ДУНАЕМ і возерам БАЛАТОН войскі 3-га УКРАІНСКАГА фронта, развіваючы паспяховае наступленне, авалодалі гарадамі КЕШБЕР, ТЭТ, ЦЭЛДЭМЕЛЬ, ЯНОШХАЗА, ТОПОЛЬЧА, а таксама занялі больш 200 іншых населеных пунктаў, сярод іх буйныя населеныя пункты БАРШОНЬОШ, ШОРОКПАТКА, МОРЫЦХІДА, ДЭЬЯРМАТ, ЭДЬХАЗАШКЕСО, КЕМЕНЕШ-МАГАШЫ, МЕРШЭВАТ, ДУКА, НЫРАД, МОНШТОР-АПАЦІ, КЕВЕШКАЛ, КЕВАГОЕРШ(?) і чыгуначныя станцыі БАКОНЬСАМБАТЭЛ, ДЭЬЕМЕРЭ, ВІНАР, ВОБО, ТОШКЕВАР, БАДАЧОНЬТОМАЙ.

На другіх участках фронта — баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 26 сакавіка на ўсіх франтах падбіта і знішчана 179 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 37 самалётаў праціўніка.

* * *

МАСІРАВАНЫЯ НАЛЕТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ГДАНЬСК (ДАНЦЫГ)

У ноч на 27 сакавіка нашы цяжкія бамбардыроўшчыкі зрабілі масіраваны налёт на Гданьск (Данцыг) і падвергнулі бамбардыроўцы ваенныя аб'екты праціўніка. У выніку бамбардыроўкі ўзнікла многа пажараў, [illegible] суправаджаліся выбухамі вялікай сілы.

Удзень 27 сакавіка нашы бамбардыроўшчыкі працягвалі наносіць удары па горадзе і судах праціўніка, якія знаходзіліся ў порце Гданьск (Данцыг).

УДАРЫ АВІЯЦЫІ ЧЫРВОНАСЦЯЖНАГА БАЛТЫЙСКАГА ФЛОТА ПА КАРАБЛЯХ І ТРАНСПАРТАХ ПРАЦІЎНІКА

24 і 25 сакавіка авіяцыя Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота нанесла ўдары па ваенных караблях і транспартах з войскамі і тэхнікай праціўніка. У выніку гэтых удараў у Балтыйскім моры на поўначы ад Гданьска і ў парту Піллау патоплены: эскадронны(?) мінаносец, два вартавыя караблі, плывучы док разам з суднам, якое знаходзілася ў ім, і 11 нямецкіх транспартаў агульным водазмяшчэннем у 67 тысяч тон.

* * *

На паўднёвым захадзе ад Кенігсберга войскі 3-га Беларускага фронта дабівалі рэшткі разгромленых часцей праціўніка. Прасоўваючыся па цяжкай [illegible] балоцістай мясцовасці, совецкія часці занялі пасёлак Фолендорф. Немцы прабавалі затрымацца ля дамб у раёне населенага пункта Волітнік. Аднак артылерыйска-мінамётным агнём і ўдарамі авіяцыі з паветра варожыя падраздзяленні, якія заселі ля дамб, былі поўнасцю знішчаны. Наша артылерыя абстрэльвае ўсю тэрыторыю, якая асталася ў руках немцаў. Праціўнік нясе велізарныя страты. [illegible] Некаторыя групы гітлераўцаў прабавалі пераправіцца праз заліў Фрыш Гаф. На дарогах у тыл цягнуцца доўгія калоны палонных немцаў.

* * *

Войскі 1-га Украінскага фронта прадаўжалі наступленне. Совецкая пяхота пераправілася праз раку Клайн Лое і перарэзала чыгунку, якая ідзе на горад Штрэлен з захаду. Развіваючы поспех, нашы часці ўварваліся ў горад і авалодалі [illegible]. Штурмавыя групы блакіравалі ачагі супраціўлення і знішчалі немцаў, якія заселі ў іх. Сёння горад Штрэлен поўнасцю ачышчан ад праціўніка. Штрэлен [illegible] моцным апорным пунктам нямецкай абароны і важным вузлом шляхоў зносін. Да яго сходзяцца 4 чыгункі і шмат шашэйных дарог. У горадзе захоплены вялікія трафеі.

На другім участку войскі фронта, разбіўшы [illegible], атакавалі нямецкі гарнізон у прамысловым горадзе Рыбнік. [illegible] Урэшце гарнізон быў разгромлен [illegible]. У баях знішчана больш 1.500 нямецкіх салдат і афіцэраў.

* * *

На Гданьскім (Данцыгскім) напрамку войскі 2-га Беларускага фронта вялі паспяховыя наступальныя баі. Совецкія пехацінцы абыйшлі з трох бакоў прыгарад Гданьска — Ора і штурмам занялі гэты важны вузел варожага супраціўлення. Другія нашы часці, якія наступаюць з захаду, ачысцілі ад немцаў Эмаус і другія прыгарады. Імклівым ударам совецкія пехацінцы, танкісты і артылерысты прарваліся да цэнтра горада Гданьска і вядуць там жорсткія вулічныя баі.

У раёне Гдыні нашы войскі [illegible] замініраваны лясны масіў і ўварваліся ў паўночна-заходнія кварталы горада. Аднначасова нашы байцы, прасоўваючыся па ўзбярэжжу бухты на поўнач, авалодалі [illegible] вышынёй і ўварваліся ў горад з поўдня. Артылерыйскім агнём [illegible] немцаў, якія стаялі на рэйдзе. Нашымі войскамі захоплена многа ўзбраення, 8 паравозаў, 600 чыгуначных вагонаў і іншыя трафеі. Узята ў палон 370 немцаў.

* * *

У Венгрыі паміж Дунаем і возерам Балатон нашы войскі развівалі паспяховае наступленне. Праціўнік прабаваў затрымацца на загадзя падрыхтаваным абарончым рубяжы на ўчастку Дзьер-Папа. Нашай атакай совецкая пяхота выбіла немцаў з умацаванняў і заняла горад Тэт. [illegible] Праціўнік адчайна супраціўляўся, але быў разгромлен. За дзень баёў знішчана да 1.500 гітлераўцаў. Падбіта і спалена 78 нямецкіх танкаў і 35 бронетранспарцёраў. Узята ў палон больш 600 нямецкіх салдат і афіцэраў.

ДРУГІ СХОД СЯЛЯН БРЭСЦКАЙ ОБЛАСЦІ

БРЭСТ. (Па тэлефону ад спец. кар.). У Брэсце вясна. Палі паступова вызваліліся ад снегу і падсыхаюць пад прамяністым сонцам. Яшчэ некалькі цёплых дзён і дрэвы нальюцца сокамі, зазелянее вызваленая ад нямецкіх акупантаў зямля. Першая вясна пасля вызвалення.

Тут ідуць апошнія падрыхтаванні. Рамантуюцца плугі, бораны, ачышчаецца насенне. Кожны дзень поўны напружанай і клапатлівай работы. Вясна на дварэ.

25 сакавіка было асабліва цёпла. У гэты дзень у Брэст з'ехаліся дэлегаты ад сялян усіх раёнаў і сельсоветаў області. Яны сабраліся на другі абласны сход, каб абмеркаваць пытанні, як хутчэй закончыць падрыхтоўку да палявых работ, як лепш і больш арганізавана правесці сяўбу і атрымаць у гэтым годзе высокі ўраджай.

Дэлегатаў — больш 900 чалавек. Тут сівабародыя дзяды, маладыя і пажылыя жанчыны, авеяныя славай героі партызанскай барацьбы. Ім, лепшым людзям вёскі, даручылі сяляне ўдзельнічаць у такім важным сходзе.

Ва ўрачыстай абстаноўцы сакратар Брэсцкага абласнога камітэта КП(б)Беларусі тав. Тупіцын аб'яўляе сход адкрытым. Аркестр выконвае Гімн. Аднадушна дэлегаты выбіраюць прэзідыум схода.

У саставе яго—прадстаўнікі працоўнага сялянства, кіраўнікі партыйных і совецкіх арганізацый.

Бурнымі апладысментамі і прывітальнымі воклічамі сустракаюць дэлегаты прапанову аб выбранні пачотнага прэзідыума ў саставе Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышом Сталіным. Дэлегаты ўстаюць і бурнай авацыяй вітаюць вялікага Сталіна, які прынёс свабоднае жыццё. Раздаюцца воклічы: «Няхай жыве наш родны Сталін!», «Вялікаму Сталіну — слава!».

На парадку дня схода адно пытанне: задачы падрыхтоўкі і правядзення веснавой сяўбы. З дакладам па гэтаму пытанню выступае сакратар абкома КП(б)Б тав. Тупіцын.

— Таварышы сяляне,—гаворыць ён,—мы сабраліся на другі абласны сход, каб абмеркаваць задачы падрыхтоўкі і правядзення веснавой пасеўнай кампаніі. Зараз, у напружаныя дні апошніх падрыхтаванняў, ідзе масавае надзяленне беззямельных і малазямельных сялян зямлёй. Да 1939 года, у часы панскай Польшчы,—200 памешчыцкіх гаспадарак карысталіся 30 процантамі ўсёй ворыўнай зямлі, а 110 тысяч сялянскіх гаспадарак мелі менш чым па тры гектары зямлі на гаспадарку. Большасць з іх былі жабракамі, жылі ў вечнай кабале ў памешчыкаў і кулакоў.

Пасля вызвалення Заходняй Беларусі ў 1939 годзе сяляне нашай області атрымалі 50 тысяч гектараў ворыўнай зямлі, атрымалі вялікую колькасць сельскагаспадарчага інвентару, машын і жывёлы, якімі раней уладалі памешчыкі.

Нямецка-фашысцкія захопнікі, якія часова акупіравалі нашу тэрыторыю, адабралі ад сялян усю даную ім совецкай уладай зямлю, насадзілі 104 нямецка-памешчыцкія маёнткі, адабралі ў сялян інвентар, жывёлу, адрадзілі паншчыну, прымусіўшы бясплатна працаваць на нямецкіх баронаў.

Гераічная Чырвоная Армія назаўсёды выкінула нямецка-фашысцкіх захопнікаў з нашай краіны. З першых-жа дзён вызвалення ў області разгарнулася масавае надзяленне батракоў і малазямельных сялян зямлёй. На сёньяшні дзень яе атрымалі звыш 10 тысяч сялянскіх гаспадарак. У бліжэйшыя дні надзяленне сялян зямлёй будзе закончана. Сяляне ад усёй душы дзякуюць партыю, совецкі ўрад, Чырвоную Армію і вялікага Сталіна, якія выратавалі сялян ад канчатковага разарэння і фізічнага знішчэння нямецкімі захопнікамі.

— Таварышы сяляне, — гаворыць далей дакладчык, — зараз перад намі стаіць задача—хутчэй завяршыць падрыхтоўку да выхаду ў поле, у сціслыя тэрміны, на высокім агратэхнічным узроўні правесці сяўбу і дабіцца ў гэтым годзе высокага ўраджаю.

Даклад скончан. Адзін за другім падымаюцца на трыбуну дэлегаты. Ад імені сваіх аднавяскоўцаў яны дзякуюць партыю і ўрад, вялікага Сталіна за сваё вызваленне ад нямецкіх акупантаў. Дэлегаты расказваюць аб ходзе падрыхтоўкі да веснавой сяўбы. Бяруць на сябе практычныя абавязацельствы па паспяховаму правядзенню сяўбы.

— Сяляне нашага сельсовета, — гаворыць старшыня Галаўчыцкага сельсовета, Антопальскага раёна, тав. Ярошчык, — вельмі пацярпелі ад нямецкіх акупантаў. Не гледзячы на цяжкасці ваеннага часу, мы своечасова разлічыліся з дзяржавай, поўнасцю падрыхтаваліся да сяўбы. 70 гаспадарак атрымалі зямлю. Зараз у нас няма больш беззямельных сялян. Сяляне нашага сельсовета прасілі перадаць сходу, што яны поўнасцю засеюць яравы клін, сваёй старанняй працай забяспечаць атрыманне высокага ваеннага ўраджаю.

На трыбуну падымаецца шасцідзесяцігадовы каваль вёскі Падрэчча, Кобрынскага раёна, тав. Лакішык. Простыя і шчырыя словы гэтага сівабародага, але яшчэ моцнага дзеда прыкоўваюць агульную ўвагу.

— Дарагія браты, сёстры, — гаворыць ён.—Сёння, у дзень нашага схода, нашага сялянскага свята, я адчуваю сябе моцным і энергічным, не гледзячы на свае гады.

Я хачу сказаць ад імені нашых сялян вялікае дзякуй роднаму Сталіну, нашай Чырвонай Арміі за вызваленне нас ад нямецкага ярма. Я хачу сказаць дзякуй за зямлю, якую нам дала совецкая ўлада.

Сяляне нашага сельсовета далі наказ мне перадаць наша, ад усёй душы, запэўненне, што мы добрасумленна будзем працаваць на карысць нашай совецкай Радзімы. Мы з чэсцю выканаем нашы задачы. Пасеўную мы правядзем быстра і добра. Я—дэпутат сельсовета, працую кавалём у вёсцы. Нас — чатыры старыкі і мы кіруем усімі работамі. Мы вызначылі мужчын, якія будуць працаваць за плугам, вызначылі баранавальшчыц і другіх работніц. Вось як мы размеркавалі людзей. У нас яшчэ ёсць няспраўныя плугі. Я буду працаваць дні і ночы, але адрамантую іх да выхаду ў поле.

— Сяляне нашага раёна—гаворыць загадчык Брэсцкага райза тав. Казакоў, — завяршылі падрыхтоўку да веснавой сяўбы. У раёне адрамантавана больш 4.000 плугоў і столькі-ж боран. Створан насенны фонд для дапамогі дзецям франтавікоў і партызан, для дапамогі інвалідам Айчыннай вайны. Для дапамогі гэтым сем'ям пры Брэсцкай МТС арганізавана конна-пракатная станцыя.

Адзін за адным на трыбуну падымаюцца дэлегаты. Усе іх выступленні прасякнуты пачуццямі бязмежнай любві да совецкай Радзімы.

Дэлегатаў сялянскага схода віталі прадстаўнікі піонераў і школьнікаў горада; віталі прадстаўнікі чыгуначнікаў Брэсцкай чыгункі.

З вялікай прамовай аб задачах сялян у надыходзячай веснавой сяўбе на сходзе выступіў цёпла спатканы Старшыня Соўнаркома БССР таварыш Панамарэнка.

Сход абмеркаваў і прыняў умовы соцыялістычнага спаборніцтва з сялянамі суседняй Пінскай області на лепшае правядзенне сяўбы.

З вялікім уздымам, пад доўга незмаўкаючыя апладысменты дэлегаты схода прынялі прывітальнае пісьмо правадыру народаў Совецкага Саюза таварышу Сталіну. У зале доўга не змаўкаюць гарачыя апладысменты, прывітальныя воклічы, крыкі «ура!».

Тав. Тупіцын аб'яўляе сход закрытым. Аркестр выконвае Гімн Совецкага Саюза.

РЭСПУБЛІКА НАПЯРЭДАДНІ ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

Прывядзем у поўную гатоўнасць машыны, інвентар, насенне, цяглавую сілу

ТЫСЯЧЫ ПЛУГОЎ ЯШЧЭ ЧАКАЮЦЬ РАМОНТУ

МАГІЛЕЎ. (Кар. «Звязды»). Своечасовы рамонт сельскагаспадарчых машын і інвентару—важнейшае звяно ў падрыхтоўцы да веснавой сяўбы. Добра і своечасова адрамантаваны інвентар у значнай ступені будзе спрыяць паспяховаму разгортванню палявых работ. На жаль, гэтай ісціны яшчэ і сёння не хочуць зразумець у радзе раёнаў Магілеўшчыны.

Рамонт інвентару ў большасці калгасаў недапушчальна зацягнуўся. У калгасах області яшчэ не адрамантавана каля 20.000 плугоў, столькі-же боран, тысячы калёс.

У калгасах Чырвонапольскага раёна толькі цяпер бяруцца за рамонт сельскагаспадарчага інвентару. У калгасах гэтага раёна адрамантавана ўсяго 826 плугоў, 943 бораны і 750 калёс. Гэта толькі трэцяя частка таго інвентару, які павінен быць адрамантаван.

Сакратары райкомаў партыі тт. Маняк і Жалезнякоў марудныя тэмпы рамонту інвентару тлумачаць «недахопам кавалёў». Праца кавалёў у раёне не арганізавана. У 12 калгасах ёсць старыя спрактыкаваныя кавалі. Аднак яны не працуюць у кузнях, а скарыстоўваюцца на іншых работах.

Возьмем, напрыклад, кузню калгаса імені Нарыманава. У мінулым годзе тут рамантаваўся інвентар для ўсіх суседніх калгасаў, у кузні працаваў вопытны каваль Іван Пысін. Сёлета кузня не працуе. Інвентар раскідан па калгасным двары. Зімою яго завеяла снегам, цяпер інвентар ржавее.

— Сыйдзе снег, тады збярэм плугі і бораны і разгорнем рамонт,—гаворыць старшыня калгаса Небажатка.

Зацішша і ў кузнях калгасаў Чэрыкаўскага раёна. Па ўсяму раёну не працуе ні адна кузня. Гэта чамусьці не турбуе ні райком партыі, ні райвыканком, ні райземаддзел.

Благадушша і заспакоенасць пануе і ў Магілеўскім раёне. І тут таксама не працуе добрая палавіна аднаўленых кузняў.

Совет Народных Камісараў СССР і ЦК ВКП(б) у рашэнні аб плане развіцця сельскай гаспадаркі на 1945 год патрабавалі своечасовай і высокаякаснай падрыхтоўкі да веснавой сяўбы коннага інвентару, транспарта і збруі.

Прыходзіцца напомніць некаторым раённым кіраўнікам Магілеўшчыны, што гэтыя патрабаванні адносяцца і да іх.

М. ЯРАВЫ.

Атрымліваючы пераходны Чырвоны сцяг

(Пісьмо з Буда-Кашалёва)

Яшчэ з раніцы ў памяшканні партыйнага кабінета раённага цэнтра пачалі збірацца перадавікі рамонту трактараў: брыгадзіры, трактарысты, курсанты. На нараду, прысвечаную ўручэнню Буда-Кашалёўскай машынна-трактарнай станцыі пераходнага Чырвонага сцяга Наркамзема СССР і ВЦСПС, прыехалі госці—старшыні калгасаў і сельсоветаў.

Нарада адкрываецца. Слова прадастаўляецца начальніку Гомельскага абласнога зямельнага аддзела тав. Астроўскаму.

— За час, які прайшоў з дня вызвалення,—гаворыць ён,—калектыў МТС дабіўся значных поспехаў у справе аднаўлення станцыі і падрыхтоўкі трактараў да веснавой сяўбы. Увесь трактарны парк адрамантаван датэрмінова, высокаякасна і хоць сёння гатоў да выезду ў поле. Я ўпаўнаважан перадаць Буда-Кашалёўскай МТС пераходны Чырвоны сцяг за поспехі, якіх дасягнулі вы ў сваёй рабоце.

Атрымліваючы Чырвоны сцяг, дырэктар МТС Аляксандр Міхайлавіч Караткевіч заявіў:

— Тое, што зроблена намі,—гэта толькі пачатак вялікай работы. Калгасы, якія мы абслугоўваем, маюць вялікую патрэбу ў цяглавай сіле. Мы павінны самаадданай працай кожнага трактарыста, кожнай трактарнай брыгады дапамагчы ім насельнікам(?). Абмеркаваўшы адозву Прапойскай МТС, мы ў гэтым сельскагаспадарчым годзе абавязаліся выпрацаваць на кожны 15-сільны трактар не менш 850 гектараў.

Затым выступіў трактарыст Апанас Музычэнка.

— У мінулым годзе,—гаворыць ён,—я з раскіданых частак сабраў трактар і выканаў на ім устаноўлены план ворыва. Гэты-ж самы трактар я зноў добра адрамантаваў і за сельскагаспадарчы год абавязваюся на ім узараць 1.100 гектараў.

Міхаіл Аніськаў, Іосіф Даніленка таксама абавязаліся выпрацаваць на сваіх трактарах па 1.100 гектараў кожны. Трактарысты комсамольцы Іван Балтуеў і Іван Парфеенка абавязаліся выпрацаваць па трактары ХТЗ па 1.200 гектараў.

Удзельнікі нарады аднадушна заявілі, што, спаборнічаючы з Рагінскай і Увараўскай МТС, яны і ў далейшым будуць няўхільна змагацца за першынства і пераходны Чырвоны сцяг не аддадуць нікому.

В. ЛЯЎКОЎ.
М. РАШЧЫНСКІ.

Пчалярства ў соўгасах

Да пачатку Айчыннай вайны соўгасы нашай рэспублікі мелі каля 3,5 тысячы вулляў пчол. Ад пчол соўгасы атрымлівалі вялікую колькасць мёду і воску.

Нямецка-фашысцкія акупанты поўнасцю знішчылі пчалярную гаспадарку соўгасаў.

Зараз у аднаўленых соўгасах БССР адраджаецца пчалярства. У соўгасах рэспублікі ўжо налічваецца звыш 450 пчоласем'яў. Соўгас «Нача», Баранавіцкай області, мае на сваёй пасецы 58 вулляў пчол, соўгас «Чырвоная зорка», гэтай-жа області, — 38 вулляў.

На працягу гэтага года колькасць пчоласем'яў у соўгасах рэспублікі будзе значна павялічана. У асобных соўгасах мяркуецца арганізаваць выраб рамачных вулляў і вашчыны.

КАРОВЫ БУДУЦЬ ПРАЦАВАЦЬ НА БАРАНАВАННІ І ВОРЫВЕ

ХАЛОПЕНІЧЫ. (Кар. «Звязды»). Брыгадзір сельгасарцелі «Шлях Леніна» Даніла Ганчароў, улічваючы тое, што амаль усіх калгасных коней знішчылі немцы, прывучыў да палявых работ 50 малапрадуктыўных кароў калгаснікаў.

Спачатку тав. Ганчароў запрагаў кароў у парожнія сані і настойліва прывучаў іх хадзіць запрэжанымі. Пасля ён паступова нагружаў санкі і пачынаў вазіць на каровах кармы і іншыя прадукты. Прывучанымі каровамі брыгада мяркуе ўзараць вясной 50 гектараў і забаранаваць 75 гектараў поля.

Г. БАЯРЫН.

РЫХТУЮЦЦА ДА ВЫРАШЧВАННЯ РАННІХ ГАРОДНЫХ КУЛЬТУР

АНТОПАЛЬ, 26 сакавіка. (БЕЛТА). Раённая кантора Белплодагародтрэста арганізуе ў мястэчку Антопаль буйную гаспадарку па вырашчванню гародных культур. Ужо закладзена 50 парніковых рам, у якіх пасеяны гуркі, капуста, цыбуля і іншая гародніна. Апрача таго, кантора падрыхтавалася да сяўбы гародных культур у адкрыты грунт на плошчы 25 гектараў.

У гэтым годзе плодагародная гаспадарка дасць працоўным дзесяткі тон гуркоў, капусты, морквы і іншай гародніны.

На папялішчах вырастаюць новыя калгасныя вёскі

ГОМЕЛЬ, 24 сакавіка. (БЕЛТА). У многіх вёсках Гомельскай області гітлераўскія разбойнікі пакінулі пасля сябе толькі чорныя папялішчы. Так, у калгасе «Воля», Пракапоўскага сельсовета, Церахоўскага раёна, з 100 дамоў уцалела толькі 30. Пасля выгнання нямецкіх варвараў члены гэтай сельгасарцелі энергічна ўзяліся за будаўніцтва новых дамоў. Тут увесь час працавалі дзве брыгады цесляроў. Ім дапамагалі ўсе члены калгаса. Зараз на папялішчы вырасла новая вёска. Адбудаваны ўсе 70 спаленых немцамі дамоў калгаснікаў.

Паспяхова ідзе будаўніцтва новых дамоў у калгасах Краўцоўскага, Грабаўскага і іншых сельсоветаў Церахоўскага раёна. Усяго па раёну пабудавана 2.155 дамоў. За апошнія два месяцы нарыхтавана яшчэ 56 зрубаў і вывезены сотні кубаметраў лесаматэрыялу для будаўніцтва новых дамоў калгаснікаў.

Будаўніцтва дамоў калгаснікаў паспяхова праходзіць таксама ў Карманскім, Веткаўскім і іншых раёнах області. У області пабудавана і адноўлена ўжо да 21 тысячы дамоў. Апрача таго, нарыхтавана 1430 зрубаў і вывезена да месца будаўніцтва да 50 тысяч кубаметраў лесаматэрыялаў для новых дамоў калгаснікаў.

ЗАКАНТРАКТАВАНА 8 ТЫСЯЧ ЦЯЛЯТ

МАЗЫР. (Кар. «Звязды»). У калгасах Палесся паспяхова разгортваецца кантрактацыя маладняка. Усяго па області закантрактавана ў калгаснікаў, рабочых і служачых звыш 8 тысяч цялят.

Перадавы ў правядзенні кантрактацыі Хойніцкі раён закантрактаваў каля 4 тысяч цялят і больш 100 ягнят. Кантрактацыя маладняка ў раёнах області прадаўжаецца.

Ал. ЛЯСНЫ.

ВЁСКА НАПЯРЭДАДНІ ВЕСНАВОИ СЯЎБЫ

Радасныя дні перажывае вёска Залужжа. Вельмі хутка яе жыхары выйдуць апрацоўваць сваю вызваленую зямлю. Цяпер заканчваецца падрыхтоўка да веснавых палявых работ.

У вёсцы 230 гаспадарак. У пераважнай большасці гэта былыя беднякі і батракі. Доўгія годы яны гнулі сваю спіну перад панамі. Зямля, на якой яны працавалі, належала іх эксплаататарам—польскім памешчыкам. Яны атрымалі зямлю толькі з рук совецкай улады ў канцы 1939 года, пасля з'еднання беларускага народа. Але вольнае жыццё цягнулася нядоўга. Летам 1941 года прыпаўзла нямецкая гадзіна, а разам з ёю і былы памешчык. Сялян зноў аграбілі, адабралі зямлю.

Пасля вызвалення вёскі ад немцаў совецкая ўлада вярнула сялянам зямлю. Пры актыўнай дапамозе сельскага совета за 9 месяцаў беднякі і батракі набылі ў свае гаспадаркі коней, кароў, абзавяліся насенным фондам, збруяй, сельскагаспадарчым інвентаром. Цяпер яны адчуваюць сябе сапраўднымі гаспадарамі і па-гаспадарску падрыхтаваліся да правядзення веснавой сяўбы.

Сялянка Валянціна Мазур была вечнай батрачкай. Яна і яе муж Уладзімір усё сваё жыццё батрачылі ў памешчыка. У гэтым годзе Валянціна Мазур атрымала надзел зямлі ў пяць гектараў.

— Упершыню ў жыцці я абзаводжуся ўласнай гаспадаркай,—гаворыць Валянціна Мазур.—Совецкая ўлада надзяліла мяне зямлёй, дапамагла набыць каня, збрую, насенне. Мой муж знаходзіцца на фронце, б'е праклятую немчуру. Я буду працаваць за дваіх. Сваёй чэснай працай аддзякую вялікага Сталіна за яго бацькоўскія клопаты аб нас, былых батраках.

Усё сваё жыццё батрачыла ў памешчыкаў і сялянка Міланна Власіна. Яе муж так і загінуў на катаржных работах у памешчыкаў, не ўбачыўшы чалавечага жыцця. Сёлета Міланна Власіна атрымала тры гектары памешчыцкай зямлі, мае хату, якую атрымала ад сельсовета, мае збрую, рабочага каня. Яна старанна рыхтуецца, каб атрыманую зямлю засеяць да аднаго кавалачка.

— Ніколі раней я не спадзявалася, што буду мець сваю ўласную гаспадарку і працаваць на сябе,—расказвае Міланна Власіна.—Але совецкая ўлада паклапацілася аб нас. Цяпер і жыць і працаваць стала лягчэй, бо ўсё, што будзе здабыта рабочымі рукамі, пойдзе на карысць самога сябе і сваёй роднай дзяржавы.

У часе нямецкай акупацыі дзесяткі гектараў ворыўнай зямлі пуставалі. Сяляне не жадалі працаваць на сваіх рабаўнікоў. Многія з іх ішлі ў партызаны і вялі з нямецкімі захопнікамі жорсткую барацьбу. А ў гэтым годзе ўся ворыўная зямля будзе старанна апрацавана і засеяна. Вясковыя беднякі Уладзімір Кандрацьеў, Нікалай Папоўскі, Уладзімір Каробка і другія, якія мелі па паўтара-два гектары зямлі ўсіх угоддзяў, атрымалі надзел яшчэ па 4—5 гектараў.

Сялянка Надзежда Доўнар, муж якой ваюе на фронце, расказвае:

— У сваім карыстанні да совецкай улады мы мелі ўсіх угоддзяў зямлі два гектары. З такога кавалачка зямлі не маглі мець удосталь хлеба. Каб пракарміць сям'ю, вымушаны былі батрачыць у памешчыкаў. Зусім іншае цяпер. Да свайго ўчастка я атрымала надзелу 3 гектары ворыўнай зямлі. Хутка настане час веснавой сяўбы. Да правядзення яе я добра падрыхтавалася. Маю дастатковую колькасць насення, моцнага рабочага каня, спраўную збрую.

У вёсцы адбываюцца важныя падзеі. Сяляне—былыя батракі і беднякі—атрымліваюць надзелы зямлі з ліку памешчыцкай. Яны старанна рыхтуюцца, каб яе добра апрацаваць і своечасова засеяць. У кожнай гаспадарцы створаны насенныя фонды. Насенне старанна ачышчана і добра захоўваецца. Амаль кожная гаспадарка мае спраўны плуг, барану, калёсы.

— Мы ўсё ўлічылі,—расказвае старшыня сельсовета Васіль Захаравіч Жыгала,—каб веснавую сяўбу правесці дружна і хутка. На 230 гаспадарак ёсць 180 рабочых коней. Да тых гаспадарак, якія не маюць цягла, прымацавалі коней суседзяў. Таксама дапамагаем і насеннем. Пры сельсовеце яшчэ з восені стварылі насенны фонд у колькасці 30 цэнтнераў добра ачышчанага збожжа. Многа яго ўжо выдалі батракам, якія не мелі сваіх пасеваў у мінулым годзе.

Днём мы праходзілі па вуліцы вёскі. У гумнах былі чутны роўнамерныя стукі арфаў.

— Сяляне паўторна ачышчаюць насенне,—растлумачвае нам старшыня сельсовета Васіль Захаравіч.

П. КАСКОЎ.

Стаўбцоўскі раён,
Баранавіцкай області.

У Мазыры зажымаюць крытыку

У мінулым месяцы палеская абласная газета «Большэвік Палесся» правяла рэйд праверкі работы некаторых прадпрыемстваў горада Мазыра. Рэйд, праведзены з ведама гаркома КП(б)Б, выявіў даволі сумны малюнак. Былі ўскрыты буйнейшыя недахопы.

У першыя месяцы пасля вызвалення горада ад нямецка-фашысцкіх акупантаў працоўныя Мазыра пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі правялі значную работу па аднаўленню горада. Але ў гаркоме КП(б)Б і, тым больш, у горсовеце вельмі хутка супакоіліся, не паклапаціліся, каб падрыхтаваць прадпрыемствы горада да работы ў зімовы час, перасталі кіраваць справай далейшага аднаўлення горада. Дайшло да таго, што ў Мазыры, дзе здолелі праз два тыдні пасля вызвалення горада пусціць у ход электрастанцыю, цяпер няма электраасвятла. Толькі адну-дзве гадзіны ў суткі дзейнічае вадаправод, няма лазні, бываюць перабоі ў выпечцы хлеба. З перабоямі працуюць радыёвузел, кінотэатр і многія прадпрыемствы горада.

Вось аб гэтых і іншых падобных фактах, аб дрэннай рабоце горсовета, аб бяздзейнасці і безыніцыятыўнасці старшыні выканкома горсовета тав. Кавальчука і пісаў «Большэвік Палесся» 17 лютага. Апрача таго, газета прысвяціла вынікам рэйда рэдакцыйны артыкул.

Рэдакцыя газеты мела ўсе падставы спадзявацца, што яе выступленне стане прадметам абмеркавання гаркома КП(б)Б, што ён мабілізуе партыйныя і совецкія арганізацыі, працоўных горада на выпраўленне недахопаў, на пераадоленне цяжкасцей.

І сапраўды, аб выступленні газеты загаварылі. Выступленне абмеркавалі на бюро гаркома КП(б)Б. Але...

У гаркоме КП(б)Б і горсовеце былі заклапочаны зусім іншымі акалічнасцямі, а менавіта, тут прызналі, што газета перавысіла свае правы, і што таму самае важнае—гэта правучыць работнікаў газеты, якія дазволілі сабе крытыку па адрасу старшыні горсовета Кавальчука. І пачалося шуканне тых, хто адважыўся крытыкаваць.

Здарылася так, што незадоўга да выступлення газеты на пасяджэнні бюро гаркома зацвярджалася рашэнне партарганізацыі рэдакцыі абласной газеты «Большэвік Палесся» аб прыёме ў кандыдаты партыі комсамольца тав. Поляка. Пасля азнаямлення з усімі матэрыяламі і выступленнямі большасці членаў бюро было прынята аднагалоснае рашэнне аб прыёме тав. Поляка кандыдатам у члены КП(б)Б. Было гэта 5 лютага. А газета выступіла з рэзкай крытыкай па адрасу кіраўніцтва горсовета 17 лютага. А чым з таго, што ва ўзнятай крытыцы актыўны ўдзел быў якраз тав. Поляк. Да таго-ж, ён аказаўся аўтарам рэдакцыйнага артыкула. Сакратар гаркома КП(б)Б тав. Напрасеў і старшыня горсовета тав. Кавальчук на водзіны Поляка вельмі не спадабаліся. Крытыку яны палічылі за жудасная [illegible] ства. І з крытыкам расправіліся.

8 сакавіка склікаецца пазачарговае пасяджэнне бюро гаркома КП(б)Б. Па парадку дня адно пытанне.

— Роўна месяц таму назад,—гаварыў сакратар гаркома тав. Напрасеў,—мы дапусцілі грубую памылку, прыняўшы Поляка ў кандыдаты партыі. Сёння мы павінны гэта пытанне перагледзець і выправіць памылку.

У чым-жа, уласна кажучы, гэта памылка? Чым-жа выклікана неабходнасць выключэння з партыі? Якія злачынствы раптам выкрыты за тав. Полякам?

На бюро гаркома КП(б)Б аб усім гэтым гаварылі менш за ўсё. У цэнтры ўвагі было пытанне аб выступленні абласной газеты. Па адрасу рэдакцыі выказваліся папрокі і абвінавачванні. А тав. Кавальчук свае адносіны да рэдакцыі абласной газеты выказаў абураючай рэплікай: «Гэтая зграя з рэдакцыі лазіла, як у маю хату яна дні».

Запісаць аб выключэнні з партыі за крытыку ў гарком [illegible]. І таму было зрэдагавана наступнае рашэнне:

«Поляк Юлій Майсеевіч, будучы членам ЛКСМБ, ад комсамольскай арганізацыі адарваўся, даручэнні гаркома комсамола сістэматычна не выконвае, заўважаны ва выпадкі хуліганства. Для прыёму кандыдатам у члены КП(б)Б Поляк палітычна не дарос. Гарком комсамола характарызуе Поляка толькі з адмоўнага боку. Бюро гаркома КП(б)Б пастанаўляе: пастанову бюро гаркома КП(б)Б ад 5 лютага 1945 года аб прыёме кандыдатам у члены КП(б)Б тав. Поляка Ю. М. адмяніць, як памылковую».

18 лютага на гарадской канферэнцыі комсамола па прапанове сакратара гаркома КП(б)Б тав. Бяляева, адказнаму сакратару рэдакцыі «Большэвік Палесся» тав. Ізмайлаву было выражана палітычнае недавер'е. Тав. Бяляеў настаяў на тым, каб не дапусціць Ізмайлава ў састаў пленума гаркома ЛКСМБ.

Так у Мазырскім гаркоме КП(б)Б зазначыліся за крытыку. Можна было спадзявацца, што ў гэту справу ўмяшаецца Палескі абком КП(б)Б, што ён абароніць сваю-ж газету ад глушыцеляў крытыкі. На жаль, гэтага не здарылася.

Трэба прызнаць, што не-партыйнымі адносінамі да большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі грашаць і некаторыя кіруючыя работнікі Палескай вобласці. Быў такі выпадак. Адзін з артыкулаў «Большэвік Палесся» закрануў загадчыка аддзела дзяржаўнага забеспячэння выканкома абласнога Совета депутатаў працоўных. На другі дзень старшыня выканкома абласнога Совета тав. Лезэнёў пазваніў рэдактару газеты тав. Стальнову.

— Вы не маеце права крытыкаваць загадчыкаў аддзелаў выканкома абласнога Совета,—з абурэннем гаварыў тав. Лезэнёў.—Сёння вы яго крытыкуеце, а заўтра, чаго добрага, і да мяне дабярэцеся...

Сакратар абкома КП(б)Б тав. Кавалеў патрабаваў ад рэдактара абласной газеты тав. Стальнова, каб крытычныя артыкулы і карэспандэнцыі, перш чым іх друкаваць, прыносілі яму для ўзгаднення. Перш-ы матэрыялы аб абураючых непарадках на нафтабазе, які трапіў «на санкцыю» да тав. Кавалёва, амаль паўмесяца праляжаў. Якчэ абком КП(б)Б так і не даў сваёй ацэнкі выступленню абласной газеты з крытыкай па адрасу Мазырскага горсовета. Незразумела, чаму і на гэты раз праект пастановы не падпісан сакратаром абкома КП(б)Б тав. Былінінам, чаму абком КП(б)Б праявіў такую дзіўную маруднасць там, дзе патрабавалася яго неадкладнае і поўнае рэагаванне?

У сваёй практычнай рабоце газета «Большэвік Палесся» дапусціла некаторыя памылкі. Зусім відавочна, што рэдакцыя абавязана хутка выправіць іх, зрабіць правільныя, большэвіцкія вывады. Разам з тым важнейшай абавязковай умовай паспяховай работы газеты з'яўляецца разгортванне смелай большэвіцкай крытыкі. Газета павінна праявіць непрымірымасць да бяздзейнасці, безынцыятыўнасці. Яна павінна штодзённа мабілізоўваць масы на большэвіцкае выкананне рашэнняў партыі і ўрада. Крытыка павінна заняць належнае месца ў нашай работы. Факты, якія прыведзены вышэй, паказваюць, аднак, што ў Мазыры крытыка не ў пашане, што тут дазваляюць беснакарана глушыць яе.

І. ШАРОЙКА.

Удзельнікі ўсебеларускай нарады тарфянікаў. Справа налева: Герой Совецкага Саюза Ф. Малышаў, стахановец торфапрадпрыемстваў А. Курачкін, Е. Пашкевіч, П. Ціхановіч, Т. Розум і прафесар член-карэспандэнт Акадэміі навук БССР І. Блох.

Фото А. Карніцкага.

СТАХАНАЎСКАЯ БРЫГАДА

Перад Любай Пліско адкрываўся шырокі і светлы шлях будучыні. Хутка-б яна кончала сярэднюю школу, а там пайшла-б у інстытут навучацца любімай прафесіі. Але вайна абарвала мары дзяўчыны.

Праклятыя немцы, прыйшоўшы ў горад, разбуралі і палілі яго. Сэрца маладой дзяўчыны сціскалася ад болю. Сустракаючы сваю сяброўку Кацю Радкевіч, Люба толькі і гаварыла аб тым, як найхутчэй адшукаць зброю і пайсці ў партызаны.

Гэтае жаданне дзяўчат збылося. Хутка яны былі прыняты ў партызанскі атрад імені Дзержынскага. У атрадзе кожны партызан ведаў Любу і захапляўся яе смеласцю і рашучасцю ў баі. Загад камандзіра быў для яе цвёрдым законам. Некалькі разоў разведчыцай яна прабіралася ў Мінск і здабывала там каштоўныя для атрада звесткі.

Больш двух год са зброяй у руках змагалася з ворагам слаўная патрыётка. І вось настаў дзень, аб якім марыла дзяўчына, дзень вызвалення роднага горада. Люба Пліско вярнулася ў Мінск. Яна радасна сустрэлася з роднай маці, з блізкімі і знаёмымі.

У Мінску Люба паступіла на абутковую фабрыку імені Тэльмана. З працэсам работы на фабрыцы яна не была знаёма. Ведаючы, што краіне і фронту неабходна прадукцыя фабрыкі, рашыла як мага хутчэй авалодаць спецыяльнасцю. Яе накіравалі ў першы пашывачны цэх. Начальнік цэха тав. Мазурэнка даручыў ёй спачатку нескладаны працэс—клейку заднікаў.

— Вось што, дзяўчына,—сказалі ёй старыя рабочыя,—ты павінна ведаць з кім працуеш, у нас тут амаль усе стаханаўцы.

— Ды і я не адстану, падвучуся толькі,—адказала Люба. І яна сапраўды настойліва вучылася і старанна працавала. Яна прыглядалася да кожнай дэталі, калі майстар цэха тлумачыў ёй працэс работы на машыне. Праз некалькі дзён Люба авалодала спецыяльнасцю клейшчыка. Але дзяўчына не спынілася на дасягнутым. Яна ўзялася за навучанне яшчэ адной спецыяльнасці—паліроўшчыка. Яе перавялі працаваць на паліроўку. І тут дзяўчына выконвала дзённую норму на 230—250 працантаў.

У цэху Люба бачыла, што станкі патрабуюць кваліфікаваных рабочых. Комсамолка ўзяла абавязацельства авалодаць яшчэ двума працэсамі. Гэта абавязацельства яна выканала. У першы дзень самастойнай работы па машыне па прыбіўцы каблука яна выканала норму на 130 працантаў. Начальнік цэха дазволіў ёй працаваць адначасова на другой машыне—на шпількоўцы. Вопыт сваёй працы Люба перадавала і сяброўкам па рабоце.

Комсамольская арганізацыя фабрыкі рашыла стварыць комсамольска-маладзёжныя брыгады. І Люба назначаецца брыгадзірам. З энергіяй яна прынялася за даручаную справу. Тут выявіліся яе здольнасці. Дзесяць дзяўчат працуе зараз у брыгадзе Пліско. Яны хоць і маладыя работніцы на фабрыцы, але добра спраўляюцца са сваімі заданнямі. Брыгада штодзённа перавыконвае нормы выпрацоўкі.

Добра працуюць Ліма Мілеўская, Жэня Шарамовіч, Анна Каленнік, якія штодзённую норму выконваюць ад 170 да 180 працантаў.

Сама Люба, працуючы на двух машынах, выконвае норму на 230—240 працантаў.

Люба скромна расказвае аб тым, як яе брыгада дабіваецца поспехаў у рабоце. Поспех гэты прыходзіць не сам па сабе, а таму, што ў брыгадзе шырока разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва, што тут перадавікі аказваюць дапамогу адстаючым членам брыгады. Правільна расстаўляецца рабочая сіла і своечасова падрыхтоўваецца рабочае месца. За дзесяць хвілін да пачатку работы брыгада ўжо ў цэху. Змазваюцца, чысцяцца машыны, рыхтуецца неабходны інструмент. У выніку гэтага машыны поўны дзень працуюць няспынна. Кожны член брыгады ўзяў на сябе абавязацельства набыць не менш, як па дзве вытворчыя спецыяльнасці. Так, напрыклад, тав. Савіцкая рыхтуецца стаць дэпельшчыцай, тав. Трацкевіч ужо авалодала прышыўной машынай.

Любу Пліско рабочыя фабрыкі ведаюць не толькі як стаханаўку на вытворчасці, але і як грамадскага работніка. Яна з'яўляецца рэдактарам цэхавай насценнай газеты «Стаханавец», агітатарам у цэху. На абедзенным перапынку комсамолка расказвае рабочым аб падзеях на франтах Айчыннай вайны, аб вялікіх вытворчых поспехах працаўнікоў тылу.

Да 1 мая брыгада Любы Пліско абавязалася прыйсці з новымі вытворчымі поспехамі.

М. КУРЛОВІЧ.

ПЕРАД НАВІГАЦЫЯЙ

Калектыў барысаўскай прыстані Днепра-Дзвінскага рачнога параходства падрыхтаваным сустрэне навігацыю. Вялікая работа праведзена будаўнічымі брыгадамі і брыгадамі па пад'ёму затануўшага рачнога флота. Тут пабудавалі жылы двухкватэрны дом, капітальна адрамантавалі будынак канторы і чатыры жылыя будынкі. За кароткі час падняты з дна ракі тры самаходныя адзінкі. Паднята таксама 13 несамаходных адзінак на рацэ Бярэзіна ў раёне Барысава і 17 адзінак у раёне горада Лепеля.

На гэтай рабоце добра сябе праявілі брыгады Аркадзія Скуратовіча, Міхаіла Васкабойнікава, Міхаіла Краўчанка, Віктара Віторскага, Епіфана Гладкова і Івана Касцюковіча, якія падымалі баржы з дна ракі ў раёне Лепеля.

У першым квартале гэтага года праведзена вялікая работа па аднаўленню рачнога флота, рамонту і будаўніцтву новых адзінак. Брыгада тав. Хадаронка заканчвае рамонт парахода «МЮД». Ужо закончана клёпка карпусоў, капітальны рамонт палубы. Паспяхова праходзіць і рамонт газаходаў. На гэтай рабоце вызначыліся брыгады тт. Гладкова, Скуратовіча, Яніцкага і Зубава.

Ад будаўнікоў газаходаў не адстаюць у соцыялістычным спаборніцтве і будаўнікі барж. Брыгады Васіля Балкаўца і Нікалая Трэсцяна добра спраўляюцца з выкананнем плана. Імі адрамантавана 11 і пабудавана чатыры новыя баржы. На барысаўскай прыстані праводзіцца работа па пад'ёму з дна ракі парахода «Сцяпан Разін».

Калектыў барысаўскіх воднікаў прыкладае ўсе намаганні, каб да пачатку навігацыі поўнасцю падрыхтаваць рачны флот для перавозкі грузаў. Вядзецца работа па выяўленню кліентуры і заключэнню дагавораў па перавозцы грузаў. Прыводзіцца ў парадак прыстаньская гаспадарка, рачны вакзал, разгрузачна-пагрузачны інвентар.

К. ГЛУШАНІН.

У ПАЛЕССІ ПАЧАЎСЯ СПЛАЎ

МАЗЫР. (По тэлеграфу ад кар. «Звязды»). У Палессі ўстанавілася цёплае надвор'е. Невялікія рэкі ачысціліся ад ільду.

Сплаўшчыкі вобласці ўзмоцнена рыхтуюцца да навігацыі. Некаторыя перадавыя сплаўучасткі прыступілі ўжо да сплаву. На Лельчыцкім участку першай пачала сплаў драўніны брыгада тав. Лісіцкага. Яна пусціла на вадзе 3.000 кубаметраў драўніны. На Нараўлянскаму сплаўучастку першай начала працаваць жаночая брыгада Сцепаніды Мацок, якая спусціла на ваду 700 кубаметраў лесу. Усяго па вобласці сплаўляецца 5.700 кубаметраў драўніны.

БУДАЎНІЦТВА САМАЛЁТА „ПРЫЗЫЎНІК РЭЧЫЦЫ“

РЭЧЫЦА. Прызыўнікі раёна правялі збор сродкаў на будаўніцтва самалёта «Прызыўнік Рэчыцы». Будучыя воіны Чырвонай Арміі паслалі тэлеграму таварышу Сталіну, у якой прасілі пералічыць сабраныя грошы на будаўніцтва знішчальніка для Рэчыцкай авіядывізіі. Гэтымі днямі ў адказ атрымана тэлеграма, у якой таварыш Сталін перадае прызыўнікам брацкае прывітанне і падзяку Чырвонай Арміі за клопаты аб умацаванні баявой магутнасці совецкіх узброеных сіл.

ПРАЦУЮЦЬ З НАТХНЕННЕМ

На руінах мінскага вагавага завода «Ударнік» зацяплілася жыццё. Людзі аднаўлялі, прыстасоўвалі памяшканні. У першы час асабліва востра адчуваўся недахоп кваліфікаваных рабочых. У гэтыя дні на завод прышоў Антон Станіслававіч Ласіцкі. Яго прыцягнулі знаёмыя гукі, звыклы і стаўшы родным з дзяцінства гомен. Антон Станіслававіч ужо немалады. Але ён прышоў на завод, як гаспадар. Абыйшоў цэхі, пагутарыў з таварышамі. Калі яму расказалі, што некаторыя працэсы затрымліваюцца з-за недахопу фармаўшчыкоў,—ён тут-жа прыступіў да работы.

— Як-жа так,—усхвалявана гаварыў тав. Ласіцкі,—я-ж вопытны фармаўшчык, 55 год правёў на гэтай рабоце. Не, раз я магу яшчэ прынесці карысць, ні за што не прымусіце мяне сядзець дома, склаўшы рукі.

Антон Станіслававіч вырасціў пяць сыноў і чатыры дачкі. Калі ён расказвае, што яго сыны і зяці б'юць праклятую немчуру, у яго словах гучыць не толькі гордасць бацькі, але і грамадзяніна.

На заводзе «Ударнік» працуе многа старых, вопытных спецыялістаў. Усе свае веды, энергію і сілу аддаюць яны наладжванню работы, хутчэйшаму выкананню тэрміновых заданняў.

Калі прадпрыемства атрымала заказ па вырабу запасных частак для трактараў, рабочыя ўзялі на сябе абавязацельства выканаць гэтае заданне датэрмінова і замест 500 штук дэталі № 54 (гнязда пярэдняга падшыпніка сярэдняга валіка) даць 600 штук.

Усе рабочыя завода ўключыліся ў соцыялістычнае спаборніцтва. Прадукцыйнасць працы павышалася з кожным днём. Калектыў працаваў з натхненнем, дружна. Антон Станіслававіч штодзённа выконваў заданне на 130—150 працантаў. Не ўступалі яму ў рабоце фармаўшчык Іван Сямёнавіч Амельяновіч і ваграншчык Самуіл Мустафавіч Шагідзевіч. Асаблівай адданасцю вызначыліся ў гэты перыяд Канстанцін Ігнатавіч Тумаyоўскі, які вырабляў штампы для дэталі № 54, і мадэльшчык Пётр Гаўрылавіч Касціневіч.

Моладзь не аставалася ў даўгу перад старымі. Маладыя дзяўчаты—Галіна Мазур-Сміргевіч, Аляксандра Вайцаховіч і Таццяна Владзік—хутка і добра авалодалі прафесіяй ліпейшчыка. Яны ўважліва прыглядаліся да работы вопытных спецыялістаў. Хутка і яны пачалі выконваць свой план на 120—150 працантаў.

Гэтае спаборніцтва дало выдатныя вынікі. Заказ па дэталі № 54 быў закончан датэрмінова на месяц, прычым 100 штук дэталей было выраблена звыш плана.

С. САДОЎСКАЯ.

НАВУКА І ЗАБАБОНЫ

Усякая з'ява прыроды адбываецца таму, што яе выклікаюць якія-небудзь прычыны. Так, не можа быць дажджу, грому або маланкі, калі няма хмар; збожжа не можа вырасці, калі ў зямлю тым ці іншым шляхам не будзе занесена зярно; чалавек таксама не можа захварэць без прычыны. Ва ўсякіх з'явах прыроды ёсць свае прычыны і ўзаемасувязі.

У барацьбе за жыццё людзі накапілі многа назіранняў над з'явамі ў прыродзе. Але, побач з гэтым, было створана многа фальшывых паняццяў аб сувязі паміж з'явамі, якія не маюць паміж сабой нічога агульнага. Вера ў такія сувязі і называецца забабонамі. Да ліку такіх забабон адносяцца розныя прыметы: напрыклад, кошка перабегла дарогу, у часе абеду рассыпалі соль — усё гэта «не да дабра». Захварэла дзіця — гавораць, што гэта «ад дрэннага вока».

Чым больш некультурны чалавек, тым больш у яго забабон. Далёка ад гарадоў, у глухіх вёсках яшчэ і сёння можна пачуць, што калі, напрыклад, у каровы прапала малако, то гэта таму, што на яе «навялі псаванне»; гавораць, што можна «прываражыць» каханага чалавека, даўшы яму выпіць асобае «прываротнае зелле», што можна замовай спыніць кроў, якая цячэ з раны, замовіць зубны боль.

Калі чалавек даведваецца пра сапраўдную прычыну той ці іншай з'явы, устанаўляе правільную сувязь паміж паасобнымі з'явамі, то забабонныя ўяўленні, гэта значыць уяўныя сувязі паміж прычынай і вынікам, пачынаюць знікаць. Устанаўленню правільных сувязей дапамагае навука, якая вывучае прыроду ва ўсіх яе праяўленнях. А развіццё навукі стаіць у прамой сувязі з развіццём грамадства: чым вышэй грамадскі лад, тым большымі ведамі валодаюць людзі, тым менш забабон у такім грамадстве.

Але забабоны ўсё-ж адміраюць вельмі павольна, куды больш павольней, чым развіваецца чалавечае грамадства і навука. Гэта тлумачыцца тым, што забабонныя ўяўленні аб свеце, забабонныя звычаі, навыкі і прыметы ствараліся тысячагоддзямі і, як гаворыць адзін англійскі вучоны, «яны падобны патоку, які, аднойчы праклаўшы сабе русла, прадаўжае сваё цячэнне цэлыя стагоддзі».

Забабоны нарадзіліся ў далёкім мінулым, калі розум чалавека блукаў у цемры невядомага, нерастлумачальнага, калі чалавек жыў у вечным страху перад незразумелымі і страшнымі з'явамі прыроды — маланкамі, ураганамі, землетрасеннямі. Забабона — дзіця страху. Нездарма існуе такі выраз — забабонны жах. Усё, што чалавек не мог растлумачыць сабе, здавалася яму цудоўным, таямнічым і ўсяляла ў яго забабонны страх.

Гэты страх памнажаўся бяссіллем чалавека перад грознымі сіламі прыроды. Дзікун быў бездапаможным перад імі, прырода прыгняталa яго сваёй магутнасцю. Усюды яму здаваліся варожыя «таямнічыя» сілы. Узровень ведаў першабытнага чалавека быў надзвычай нізкі, вопыт яго — мізэрны. Але чалавек усё-ж прабаваў па меры сваіх сіл асмысліць прыроду і яе з'явы. Ён лічыў, што калі ён можа высечы іскру, удараючы каменем аб камень, то якаясьці невядомая, магутная істота, якая валодае ў 100 разоў большай сілай, высякае гіганцкую іскру — маланку, якая грозна бліскае ў небе.

Так чалавек стварыў у сваім уяўленні таямнічых уладароў зямлі і неба, агню і цемры, вады і траў. Мала-па-малу ён насяліў усю прыроду сотнямі рознастайных духаў. Сярод іх былі духі злыя і добрыя; у рэках і азёрах жылі вадзянікі, у дамах— дамавікі, у лесе — лесуны. Напрыклад, насельнікі паўночна-усходняга ўзбярэжжа Ледавітага акіяна цвёрда ўпэўнены ў існаванні марскога бога. Здаралася, што лёгкая лодка, зробленая са скур, перакульвалася, або чалавек, ідучы па ільдзіне, паслізгваўся і падаў у ваду. У гэтым выпадку ён не меў права ратавацца, ён абавязан быў памерці. Ніхто не мог прабаваць выратаваць яго,—бо чалавека паклікаў да сябе дух вады, бог акіяна. Гэты страшны звычай тлумачыцца тым, што народам Крайняй Поўначы невядома майстэрства плавання. Плаваць у ледзяной вадзе немагчыма: цела хутка ледзянее, рукі і ногі зводзіць сударга. А сударгі мясцовыя жыхары тлумачылі тым, што бог вады цягнуў сваю ахвяру да сябе. Значыць, калі чалавек трапляўся богу ў лапы, то вырвацца з іх было немагчыма. Калі аднаму паляўнічаму ўдалося ўсё-ж выкарабкацца з вады на бераг, то ад гэтага грэшніка адвярнуліся ўсе і абыходзіліся з ім, як з мёртвым. Яму прышлося перасяліцца ў другое месца, дзе ніхто не ведаў пра яго «дрэнны» ўчынак.

Незразумелае таямнічае неба з мірыядамі міргаючых зорак у старадаўнейшыя часы ўнушала чалавеку страх і вялікую боязнь. Там, на небе, па думцы чалавека і жрацоў, якія яго ў гэтым пераконвалі, вырашаўся лёс свету і лёс кожнай жывой істоты. Вера ў тое, што жыццё чалавека непарыўна звязана з небам, захавалася праз тысячагоддзі. Гэта была фальшывая, уяўная сувязь, якая вызначаецца ўсім вядомым выразам: ён нарадзіўся пад шчаслівай, або, наадварот, пад нешчаслівай зоркай. Іспавала перакананне, што ў кожнага чалавека ёсць свая зорка. Яна нібыта паяўляецца ў час яго нараджэння і памірае разам з ім: пакоціцца з неба зорачка, значыць недзе памёр чалавек.

З нябесных з'яў больш за ўсё здзіўляла цёмныя розумы хвастатая зорка—камета. Яе паяўленне звычайна звязвалася з якімсці страшным выпрабаваннем або няшчасцем, якое павінна было наваліцца на людзей. Найбольшым выпрабаваннем для народа была вайна. Таму камету часцей за ўсё лічылі прадвесніцай вайны.

У сярэднія вякі цяжка было сустрэць чалавека, які падвяргаў-бы сумненню ўплыў зорак на свой лёс. З гэтай фальшывай веры нарадзілася фальшывая навука—астралогія. Астролагі вывучалі неба, уважліва сачылі за ходам планет, за рухам сузор'яў і ў залежнасці ад становішча нябесных свяціл у час нараджэння чалавека прадсказвалі яго лёс. Аднак, шматгадовыя назіранні астролагаў за небам прынеслі чалавецтву вялікую карысць: каштоўнейшыя матэрыялы іх назіранняў паслужылі асновай для стварэння дакладнай навукі— астраноміі. І першымі славутымі астраномамі былі астролагі.

Таксама-ж фальшывая навука алхімія, з дапамогай якой чалавек прабаваў ператвараць простыя металы ў золата, парадзіла дакладную навуку — хімію. Дзякуючы ёй чалавек атрымаў уладу над прыродай вяшчэства і можа зараз праводзіць выдатныя ператварэнні, больш цудоўныя, чым ператварэнне аднаго метала ў другі.

Дапытлівы розум чалавека, пераадольваючы забабонны страх перад грознымі сіламі прыроды, з даўніх часоў імкнуўся пранікнуць у тайны светабудовы.

Са стагоддзя ў стагоддзе народ вёў свае назіранні над прыродай і накапіў многа каштоўных прымет. Па асобных прыметах ён мог больш ці менш правільна прадсказваць надвор'е. Дзякуючы шматвекавому вопыту, ён даведаўся аб уласцівасцях многіх раслін і пачаў ужываць іх не толькі ў ежу, але і ў якасці лекаў.

З дапамогай створаных чалавекам інструментаў—тэлескопаў і астранамічных труб—быў вывучан складаны рух планет і зорак, велізарны далёкі таямнічы свет, часткай якога з'яўляецца наша планета — Зямля. І цяпер мы можам за год, за дзесяць, за сто і нават на тысячу гадоў уперад з дакладнасцю прадсказаць дзень і гадзіну, хвіліну і нават секунду, калі пачнецца сонечнае або лунное зацменне.

Навука можа прадсказваць зараз вельмі многае. Вялікі рускі вучоны Мендзялееў прадсказаў адкрыццё некаторых прасцейшых вяшчэстваў-элементаў, якія ён ніколі не бачыў. Але ён загадзя вызначыў іх дакладныя ўласцівасці. І элементы былі неўзабаве знойдзены. Гэта, зразумела, не цуд, а навука, дзякуючы якой Мендзялееў адкрыў перыядычную сістэму элементаў, з якіх складаецца наш свет. Французскі вучоны Левер'е каля 100 гадоў назад, не гледзячы на неба, адкрыў новую планету. Ён быў так упэўнен у сваіх вылічэннях, што нават не лічыў патрэбным асабіста правяраць іх. Астраномы, вывучыўшы частку неба, указаную Левер'е, сапраўды знайшлі там планету, якой далі імя Нептун. Адкрыць яе дапамагла матэматыка, з дапамогай якой вучоны вылічыў палажэнне невядомай планеты, якая выклікала няправільнасці ў руху суседняй з ёй планеты Уран.

З дапамогай мікраскопа, рэнтгенаўскага апарата, электраапаратаў, якія запісваюць работу сэрца, лёгкіх і іншых органаў чалавечага цела, медыцына атрымала магчымасць не толькі лячыць, але і папярэджваць паяўленне хвароб. Урачы, вызначыўшы, што ў той ці іншай мясцовасці паявіліся бацылы заразных хвароб— чумы, халеры, тыфусу, неадкладна пачынаюць весці барацьбу за папярэджанне эпідэміі.

У ранейшыя часы вайна заўсёды суправаджалася страшэннымі эпідэміямі, якія ўносілі не менш, а часам нават і больш ахвяр, чым сама вайна. У вялікую Айчынную вайну, якая прадаўжаецца ўжо больш трох гадоў, у нашай краіне не было эпідэмій, а паасобныя іх ачагі неадкладна знішчаліся. Барацьба з імі вядзецца пры дапамозе навукі.

Можа ўзнікнуць законнае пытанне: чаму ў другіх культурных краінах многія людзі, здавалася-б, адукаваныя, якія ведаюць, чаму адбываюцца сонечныя зацменні, якія ведаюць, калі і дзе паявіцца камета, людзі, якія ўпраўляюць складанейшымі машынамі, чаму яны ўсё-ж прадаўжаюць верыць, напрыклад, у дрэннае значэнне 13 числа і ў іншыя забабонныя прыметы? Чым растлумачыць усю гэтую неадпаведнасць.

Справа ў тым, што ў многіх краінах яшчэ да гэтага часу для шырокіх народных мас недаступны сапраўдныя веды. Свядомасць людзей з ранняга ўзросту атручваецца тут атрутай забабон і прадрассудкаў. Не валодаючы дастатковымі ведамі, гэтыя людзі, пры ўсёй іх знешняй культурнасці, нярэдка слепа вераць у лёс, у таямнічы выпадак, у шчаслівую зорку. Забабоны гэтыя не вельмі кідаюцца ў вочы. Яны скрыты пад абалонкай знешняй, бачнай культуры.

Кастрычніцкая соцыялістычная рэвалюцыя нанесла вельмі жорсткі ўдар па забабонах. Народы, якія насяляюць нашу краіну, вызваліліся ад спрадвечнага гнёту і эксплататараў, якія падтрымлівалі цемру, невуцтва, забабоны, каб лягчэй было дурачыць і прыгнятаць народ. У краіне, дзе ўсё яе багацце, навука і тэхніка сталі здабыткам працоўных, забабоны пачалі адміраць хутчэй, чым у любой іншай дзяржаве. Але яны яшчэ далёка не зжыты, бо свядомасць людзей заўсёды значна адстае ад змены ўмоў іх матэрыяльнага існавання. Чалавечае грамадства развіваецца значна хутчэй, чым гінуць забабоны, якія моцна захоўваюцца ў свядомасці чалавека.

З развіццём грамадскіх адносін, з ростам навукі і тэхнікі забабоны, зразумела, будуць паступова адміраць, знішчацца. Але нельга ўпускаць з-пад увагі, што забабоны яшчэ моцна трымаюцца ў свядомасці адсталых людзей. Людзі, якія прытрымліваюцца ўсякіх забабон тармозяць наш рух уперад, яны будуць замаруджваць пабедны ход чалавечай думкі.

Вось чаму барацьба з забабонамі з'яўляецца неад'емнай часткай агульнай барацьбы за нашу шчаслівую будучыню.

І. СЕРГЕЕЎ.

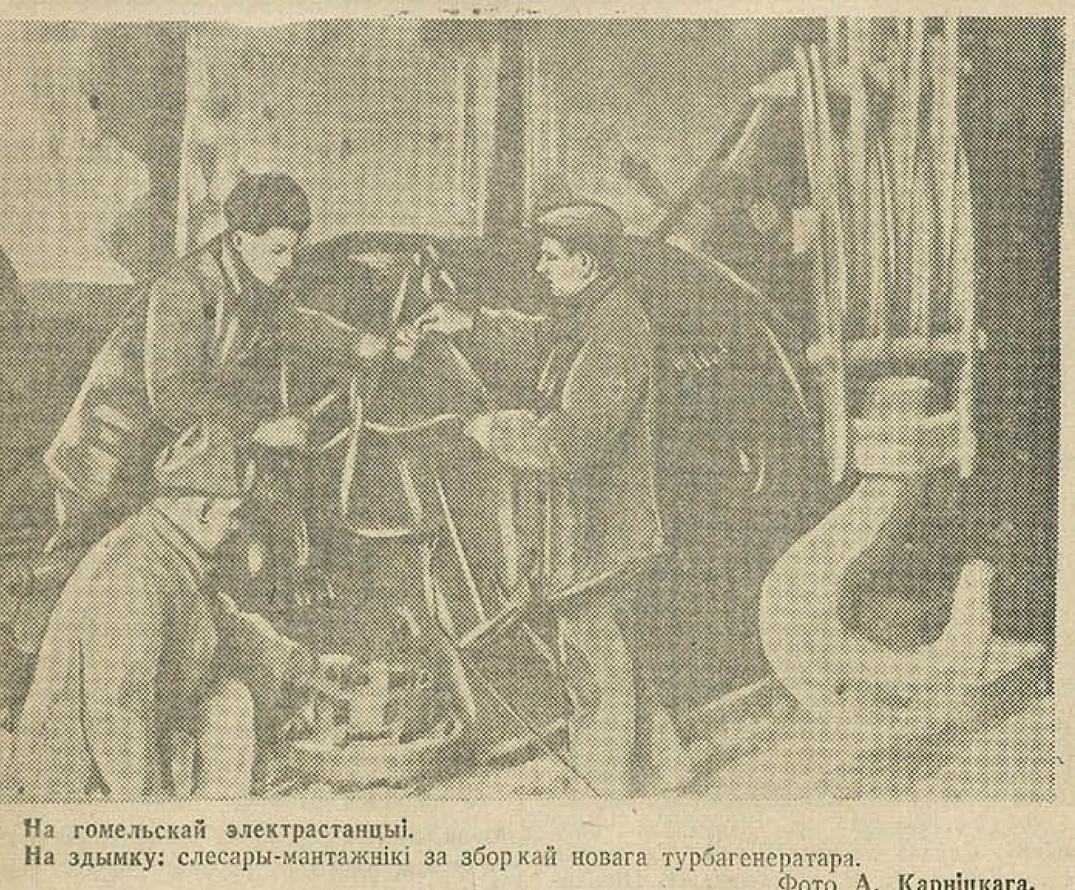

На гомельскай электрастанцыі.
На здымку: слесары-мантажнікі за зборкай новага турбагенератара.
Фото А. Карніцкага.

КАНФЕРЭНЦЫЯ ДОНАРАЎ ГОРАДА МІНСКА

25 сакавіка ў Мінску адбылася першая гарадская канферэнцыя донараў. З дакладам на тэму «Пераліванне крыві і донарства ў годы вялікай Айчыннай вайны» выступіў дырэктар Інстытута пералівання крыві тав. Стэльмашонак.

Дакладчык спыніўся на дасягненнях медыцыны ў галіне пералівання крыві, падкрэсліў важнасць гэтага мерапрыемства. Тэарэтычна даказана і практычна вырашана праблема не толькі выратавання жыцця раненага пры вялікіх стратах крыві шляхам яе пералівання, але і зварот жыцця нават там, дзе смерць ужо наступіла ад вялікай страты крыві. Савецкія вучоныя вырашылі пытанні кансервіравання крыві, зберажэння яе да 20—25 дзён, транспартыроўкі крыві на любую адлегласць і ў розных кліматычных умовах.

У Савецкім Саюзе, як ні ў адной іншай краіне, пераліванне крыві стала масавым метадам лячэння. За граніцай прынята гаварыць, што пераліванне крыві — рускі метад лячэння. Дасягненні ў пераліванні крыві сталі магчымы не толькі дзякуючы напружанай рабоце нашых вучоных, а і таму, што савецкія людзі вераць у сілу нашай навукі, што наша навука і савецкі народ жывуць адной думкай—аказаць усебаковую дапамогу нашай доблеснай Чырвонай Арміі, гераічным воінам, якія пралілі сваю кроў за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы, за шчасце ўсяго народа.

Гаворачы аб размаху донарскага руху ў нашай краіне, таварыш Стэльмашонак прывёў яркія прыклады высокай свядомасці і патрыятызма нашых людзей-донараў. У Маскоўскі інстытут пералівання крыві на працягу 20 год дае сваю кроў урач Панчанка, 60 літраў крыві дала Шумякова Еўгенія, 90 літраў—Ероменка, па 150 разоў далі кроў Лавушкін Міхаіл і медыцынская сястра Пізяева Вера.

З кожным днём расце колькасць донараў у нашай сталіцы Мінску. Калі ў першым месяцы вызвалення ў інстытут прыходзілі адзінкі, то ў апошні час сталі прыходзіць арганізавана, па некалькі дзесяткаў чалавек. Пачатак гэтаму благароднаму руху патрыётаў паклаў калектыў завода імені Кірава. Яго прыкладу наследвалі артысты Тэатра оперы і балета, супрацоўнікі балотнай станцыі, Наркамата аховы здароўя і іншых устаноў. Сярод мінчан-донараў асабліва вызначаюцца рабочы завода імені Кірава Юліан Чэрнышэўскі і яго жонка Надзежда Андрэеўна, якія здалі каля 50 літраў крыві. За годы вайны донар Елізавета Васільеўна Рыжыкава здала сваю кроў 48 разоў, донар Галіна Ільіна здала 11 літраў крыві, Канстанцін Свярчкоў і Ніна Афановіч—па 10 літраў. Па некалькі літраў крыві за годы вайны здалі донары Князева, Цялава, Каспяровіч, Маскалёва, Дворкіна, Туркіна і многа другіх.

Пасля даклада разгарнуліся спрэчкі.

— Донарам я стала ў кастрычніку 1941 года,—гаворыць у сваім выступленні тав. Каспяровіч. — За гэты час я здавала кроў 33 разы. Адчуваю сябе выдатна. Сэрца напаўняецца вялікай радасцю, калі падумаю, што мне ўдалося выратаваць ад смерці і вярнуць у строй многіх воінаў доблеснай Чырвонай Арміі. Я часта атрымліваю пісьмы, у якіх выказваецца вялікая ўдзячнасць маіх братоў па крыві—байцоў і афіцэраў, што пасля выздараўлення вярнуліся на фронт. Яны пішуць, што хутка прыкончаць немцаў. Але, каб паскорыць перамогу над ворагам, мы павінны яшчэ лепш працаваць, яшчэ больш аказваць дапамогі раненым, акружаць іх усеагульнай увагай.

У сваіх выступленнях донары таварышы Озерская, Спяпанава і Мухіна заклікалі мінчан уступаць у рады донараў, яшчэ больш узмацніць дапамогу фронту.

Донар тав. Гузоўкіна крытыкавала работу Інстытута пералівання крыві.

— Інстытут пералівання крыві, — гаворыць яна,—ніякай масава-палітычнай работы сярод донараў не праводзіць. Хацелася-б паслухаць даклад, гутарку аб міжнародным становішчы, аб становішчы на франтах Айчыннай вайны, па навуковую тэму. Часта донары сядзяць у інстытуце па 5—6 гадзін і нават не маюць магчымасці прачытаць свежыя газеты.

Таварыш Гузоўкіна абавязалася завербаваць пяць донараў.

У сваім выступленні старшы лейтэнант, тройчы ордэнаносец, тав. Жыраў ад імені байцоў і афіцэраў перадаў донарам горада Мінска шчырае прывітанне і вялікую падзяку за клопаты аб Чырвонай Арміі.

— Я заклікаю вас,—гаворыць тав. Жыраў, — узмацніць дапамогу фронту, падвоіць, патроіць рады донараў. Байцы і афіцэры просяць вас разам са сваёй крывёю прысылаць і пісьмы. Кожнае пісьмо з тыла, пісьмо ад донара натхняе іх па новыя подвігі. Мы не астанемся ў даўгу. Мы з чэсцю выканаем загад нашага любімага правадыра Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Савецкага Саюза тав. Сталіна і ўзнімем сцяг перамогі над Берлінам.

На канферэнцыі з прамовамі выступілі заслужаны дзеяч навукі прафесар Марзон, палкоўнік медыцынскай службы Смірноў, нарком аховы здароўя тав. Кавалёнак, саквратар Мінскага гаркома партыі тав. Бельскі.

Канферэнцыя наслала пісьмо Камандуючаму войскамі 2-га Беларускага фронта Маршалу Савецкага Саюза Ракасоўскаму, у якім донары дзякуюць воінаў 2-га Беларускага фронта за вызваленне і абавязваюцца яшчэ больш узмацніць дапамогу фронту.

ЗАЯВА ЧАСОВАГА ПОЛЬСКАГА УРАДА УРАДАМ СССР, ЗША, ВЯЛІКАБРЫТАНІІ І КІТАЯ

ВАРШАВА, 26 сакавіка. (ТАСС). Сёння тут апублікавана заява, з якой 22 сакавіка Часовы Урад Польскай рэспублікі звярнуўся да Урадаў Савецкага Саюза, Злучаных Штатаў Амерыкі, Вялікабрытаніі і Кітая. У заяве гаворыцца:

«Польскі народ з радасцю вітае рашэнне Крымскай канферэнцыі аб скліканні на 25 красавіка г. г. у Сан-Францыска канферэнцыі Аб'яднаных Нацый для забяспечання міжнароднага супрацоўніцтва па падтрыманню міру і падрыхтоўцы статута міжнароднай арганізацыі бяспекі.

Польшча, якая стала ахвярай бандыцкай гітлераўскай агрэсіі з першага дня вайны і перажыла жудасныя пакуты, бедствы і разбурэнні на працягу больш пяці год кашмарнай, нямецка-фашысцкай акупацыі, Польшча, якая на працягу некалькіх вякоў адчувала на сабе «дранг нах Остэн» нямецкіх захопнікаў, жыццёва зацікаўлена ў стварэнні міжнароднай арганізацыі, якая-б забяспечвала падтрыманне міру і тым самым—у сваім актыўным удзеле ў канферэнцыі ў Сан-Францыска. Гэта асабліва важна адзначыць зараз, калі навучаны горкім вопытам польскі народ знайшоў у сабе дастаткова сіл, каб Польшча выйшла з гэтай жудаснай вайны моцнай і абноўленай і заняла-б адпаведнае ёй месца ў цэнтральнай Еўропе і ў басейне Балтыйскага мора.

З тым большым здзіўленнем грамадская думка Польшчы даведалася, што сярод саюзных дзяржаў, запрошаных на канферэнцыю ў Сан-Францыска, няма вызваленай, змагаючайся з немцамі і аднаўляючай сваю дзяржаўнасць Польшчы. Правядзенне канферэнцыі ў Сан-Францыска без удзелу Польшчы было-б несправядлівай, нічым неапраўданай крыўдай для польскага народа, які імкнецца поўнасцю забяспечыць сваю незалежнасць і лічыць сваёй благароднай місіяй стаць на варце міру і цывілізацыі ў Еўропе супроць фашысцкага варварства і нямецкіх захопніцкіх імкненняў.

Няма ніякіх аргументаў, якія маглі-б служыць абгрунтаваннем незапрашэння Польшчы ў асобе цяпер дзеючага Часовага Урада Польскай рэспублікі на канферэнцыю ў Сан-Францыска. Факт, што камісія, створаная Крымскай канферэнцыяй для кансультацыі па пытанню аб Польшчы, яшчэ не закончыла сваёй работы, не можа служыць перашкодай для запрашэння Часовага Урада Польшчы ў Сан-Францыска.

Часовы Урад Польшчы згуртаваў вакол сябе велізарную большасць польскага народа. Часовы Урад Польшчы мабілізаваў польскую армію, якая, не шкадуючы сваёй крыві, уносіць свой уклад у справу разгрому нямецкіх полчышчаў, а ў апошнія дні разам з Чырвонай Арміяй прарвала вельмі ўмацаваны Паморскі вал немцаў, які перагараджаў шлях да жыццёвых цэнтраў Германіі.

Часовы Урад Польшчы аднаўляе сваю варварскі разбураную немцамі сталіцу Варшаву і іншыя гарады Польшчы, аднаўляе сельскую гаспадарку, прамысловасць і гандаль, забяспечвае парадак і панаванне закона на тэрыторыі Польшчы.

Толькі зграя рэакцыйных эмігрантаў, якая імкнецца ўнесці разлад у лагер Аб'еднаных Нацый і тым самым дзейнічае ў духу пажаданняў гітлераўскай Германіі, прабуе процідзейнічаць гэтаму ўсенароднаму руху і правадзімай Часовым Урадам велізарнай творчай рабоце па аднаўленню і ўмацаванню польскай дэмакратычнай дзяржавы. Цяпер, калі гэтая зграя рэакцыйных эмігрантаў выступіла супроць рашэнняў Крымскай канферэнцыі, якія вызначылі шлях адраджэння дэмакратычнай Польшчы, яна канчаткова проціластавіла сябе як свайму народу, так і саюзным дэмакратычным дзяржавам.

Часовы Урад Польшчы стварыў неабходныя ўмовы для самай шырокай творчай дзейнасці ўсіх дэмакратычных элементаў, якія жадаюць удзельнічаць у будаўніцтве свабоднай, суверэннай дэмакратычнай Польшчы, Польшчы, шчыра дружаственнай Савецкаму Саюзу, Польшчы—вернага члена сям'і Аб'еднаных Нацый, Польшчы, якая будзе аплотам міру і бяспекі ў Еўропе.

Польскі народ пасля перажытых ім цяжкіх выпрабаванняў мае надзею, што яго прадстаўнікі ў асобе Часовага Урада Польшчы будуць удзельнічаць у канферэнцыі ў Сан-Францыска і дэмакратычная Польшча зойме дастойнае месца ў сям'і Аб'еднаных Нацый.

Прэзідэнт Краёвай Рады Нарадовай Б. БЕРУТ.

Прэм'ер-міністр Часовага Урада Польшчы Эд. ОСУБКА-МАРАЎСКІ.

ПАТРАБАВАННЕ ЗАПРАШЭННЯ АЛБАНІІ НА КАНФЕРЭНЦЫЮ У САН-ФРАНЦЫСКА

БЕЛГРАД, 25 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляюць з Тыраны, па ўсёй Албаніі прадаўжаюцца масавыя мітынгі і дэманстрацыі з патрабаваннем прадастаўлення Албаніі права ўдзелу ў канферэнцыі ў Сан-Францыска. Газета «Башкізі» у нумары ад 23 сакавіка піша, што «Албанія ніколі яшчэ не бачыла такіх велізарных народных дэманстрацый, як гэтыя». «Наш народ,—прадаўжае газета,—пачаў барацьбу з глыбокай верай у справядлівасць справы вялікага антыфашысцкага блоку. Разам з патрабаваннем прызнання свайго ўрада ён патрабуе таксама прадастаўлення Албаніі права ўдзелу ў канферэнцыі ў Сан-Францыска. Гэта—адно з правоў, заваяваных яго самаахвярнай барацьбой супроць фашызма. Наш народ ведае, што, паколькі ён ваяваў плячо ў плячо з народамі антыфашысцкага блока, саюзнікі не адбяруць у яго права ўдзелу ў канферэнцыі Аб'еднаных Нацый.

ЗАЯВА ЭЙЗЕНХАУЭРА АБ ПРАРЫВЕ ЛІНІІ ГЕРМАНСКАЙ АБАРОНЫ

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр з Парыжа, вярхоўны галоўнакамандуючы экспедыцыйнымі сіламі саюзнікаў Эйзенхауэр заявіў сёння, што галоўная лінія германскай абароны прарвана. Немцы, сказаў ён, не маюць сіл трымацца больш, як яны трымаліся да гэтага часу. Адзнак Эйзенхауэр папярэдзіў, што непатрэбна чакаць імклівага марша саюзнікаў да Берліна. Ніякага міру «на аснове перамоў», — сказаў Эйзенхауэр,—не будзе. Будзе толькі безагаворачная капітуляцыя, навязаная саюзнымі арміямі, якія [illegible] і займаюць Германію з абодвух бакоў.

ПАДПІСАННЕ ДАГАВОРУ ПАМІЖ ЮГАСЛАЎСКІМ УРАДАМ І ЮНРРА

БЕЛГРАД, 25 сакавіка. (ТАСС). У прысутнасці маршала Ціто падпісаны дагавор паміж Югаслаўскім урадам і ЮНРРА аб аказанні дапамогі Югаславіі прадуктамі харчавання і матэрыяламі.

У афіцыяльным камюніке ўказваецца, што дагавор прадугледжвае забеспячэнне Югаславіі прадуктамі харчавання, медыкаментамі, абуткам і вопраткай, а таксама матэрыяламі для аднаўлення сельскай гаспадаркі, прамысловасці і транспарта. Прадугледжваецца, што пастаўкі ЮНРРА будуць [illegible] ЮНРРА. Дагавор уступае ў сілу з 15 сакавіка г. г.

ДЗЕЯННІ ФРАНЦУЗСКІХ ВОЙСК

ПАРЫЖ, 27 сакавіка. (ТАСС). Парыжскае радыё перадала сёння афіцыяльнае камюніке французскага генштаба, у якім гаворыцца, што французскія войскі занялі берагі Рэйна на ўсім працяжэнні зоны іх аперацый супроць Карлсруэ. Прасоўваючыся па балоцістай мініраванай мясцовасці, 1-я французская армія ліквідавала апошні германскі плацдарм на заходнім беразе Рэйна Максіміліансаў. Захоплены вялікія трафеі, у тым ліку 300 гармат.

РАШЭННЕ АРГЕНТЫНСКАГА УРАДА

НЬЮ-ЙОРК, 27 сакавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення карэспандэнта агенцтва Юнайтэд Прэс з Буэнос-Айрэса, аргентынскі ўрад афіцыяльна заявіў, што ён аб'явіў вайну дзяржавам асі.

Абвяржэнне ТАСС

Агледальнік амерыканскай газеты «Дэйлі Мірор» Пірсон сцвярджае, што ў савецка-французскім дагаворы ёсць сакрэтныя артыкулы, у якіх [illegible] адабраецца свабода дзеяння французаў на Захадзе і свабода дзеяння Савецкага Саюза на Усходзе.

ТАСС упаўнаважан заявіць, што ніякіх сакрэтных артыкулаў у савецка-французскім дагаворы не існуе і што паведамленне Пірсона не адпавядае праўдзе.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што войскі саюзнікаў прадаўжаюць пашыраць прадмостнае ўмацаванне на ўсходнім беразе Рэйна на поўначы ад Рура. У паведамленні пералічваецца шэсць занятых саюзнікамі пунктаў, у тым ліку Дынслакен, і ўказваецца, што прадмостнае ўмацаванне ў некаторых месцах мае 40 кіламетраў па фронту і больш 11 кіламетраў у глыбіню.

У раёне Рэмагенскага прадмостнага ўмацавання войскі саюзнікаў занялі звыш 1[illegible] гарадоў і вёсак.

У раёне паміж Кобленцам і Бапардам саюзнікі фарсіравалі Рэйн яшчэ ў некалькіх месцах. Пяхота пераправілася праз Рэйн на дэсантных судах. Праціўнік аказаў моцнае супраціўленне, адкрыўшы загарадзіўны агонь.

У паведамленні штаба паведамляецца, што войскі саюзнікаў прасунуліся на 42 кіламетры ў раёне паміж Майнцам і Вормсам і захапілі [illegible] мост праз Майн.

* * *

ЛОНДАН, 27 сакавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што войскі саюзнікаў прадаўжалі расшыраць прадмостнае ўмацаванне на Рэйне на поўначы ад Рура. Саюзнікі прадаўжаюць наступаць на поўначы ад Везеля і значна прасунуліся ў раёне паміж каналам Ліпе і Дынслакенам.

Войскі саюзнікаў, якія наступаюць з прадмостнага ўмацавання ў раёне Рэмагена, прасунуліся больш чым на 6 кіламетраў і дасягнулі ваколіц Эйторфа на рацэ Зіг. У паўднёва-ўсходнім напрамку войскі саюзнікаў прасунуліся на 11 кіламетраў і дасягнулі пункта, што знаходзіцца ў 1,5 кіламетра на паўднёвым усходзе ад Альтэнкірхена.

У цэнтральным сектары войскі саюзніка[ў] прасунуліся на 35 кіламетраў і дасягнул[і] Лімбурга. Часці генерала Патона ўступілі [ў] прадмесце Франкфурта-на-Майне. З дапамо[гай] авіяцыі саюзнікаў адбіты дзве германскія контратакі—адна на поўдні ад Хана[у] (на рацэ Майн) і другая—у раёне Ашафен[бурга].

На поўдні саюзнікі фарсіравалі яшчэ ў адным месцы Рэйн без папярэдняй або ар[тылерыйскай] падрыхтоўкі.

За 25 сакавіка саюзнікі захапілі 15.13[illegible] палонных.

АМЕРЫКАНСКІЯ ВОЙСКІ ДАСЯГНУЛІ ЎСКРАІН ФРАНКФУРТА-НА-МАЙНЕ

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (ТАСС). Як паведамляе карэспандэнт лонданскага радыё, часці 3-й амерыканскай арміі дасягнулі ўскраін Франкфурта-на-Майне.

НАЛЁТЫ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ НА БЕРЛІН

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (ТАСС). Як перадае англійскае міністэрства інфармацыі, англійскія бамбардыроўшчыкі «Маскіта» падверглі бамбардыроўцы Берлін. Гэта — трыццаць чацверты падрад начны налёт на германскую сталіцу.

* * *

ЛОНДАН, 27 сакавіка. (ТАСС). Англійскае міністэрства інфармацыі паведамляе, што ў ноч на 27 сакавіка англійскія самалёты «Маскіта» зрабілі налёт на Берлін.

АНГЛІЙСКІ ВАЕННЫ АГЛЯДАЛЬНІК АБ ФАРСІРАВАННІ РЭЙНА

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (ТАСС). Як указвае ваенны агдядальнік агенцтва Рэйтэр Кімхе ў перададзеным учора аглядзе, амаль чацвертая частка ўсходняга берага Рэйна знаходзіцца ў руках саюзнікаў. Гэта дасягнута за 36 гадзін пасля пачатку галоўнага наступлення. Штаб Эйзенхауэра афіцыяльна пацвярджае факт стварэння трох прадмостных умацаванняў. Агульнае працяжэнне плацдармаў складае зараз 160 кіламетраў. Гэта азначае, што адразу-ж можа быць пачата будаўніцтва вялікай колькасці мастоў з тым, каб перакінуць на ўсходні бераг неабходныя войскі і тэхніку. Знамянальна, што амаль праз 48 гадзін пасля пачатку атакі няма ніякіх вестак аб тым, што немцы прадпрынялі колькі-небудзь буйную контратаку супроць сіл саюзнікаў, якія пе[ра]правіліся. Але, калі немцы прадпрымуць атаку супроць прадмостнага ўмацавання саюзнікаў на поўначы ад Рура, то немагчыма прадсказаць, што адбудзецца ў немцаў «за спіной» — у раёнах Рэмагена і Франкфурта. Паводле германскіх паведамленняў генерал Патон перакінуў за Рэйн дзве танкавыя дывізіі. Да гэтага часу войскі генерала Патона не сустрэлі сур'ёзнага і арганізаванага супраціўлення. Чым далей яны будуць паглыбляцца, тым менш магчыма, што немцам удасца арганізаваць наяўныя на месцы сілы. Адзінае, что ім астанецца зрабіць, адклікаць дывізіі з іншых франтоў, але іменна гэтага яны не могуць саб[е] дазволіць у даны момант.

ВЫЛАЗКА ФАШЫСТАЎ У РЫМЕ

РЫМ, 25 сакавіка. (ТАСС). 23 сакавіка каля 30 фашыстаў сабраліся на плошчы порта Піа ў Рыме і наладзілі дэманстрацыю ў чэсць Мусаліні. З машын, якія праязджалі паблізу, раскідваліся лістоўкі з фашысцкімі знакамі. Трэба адзначыць, што ніякіх мер супроць удзельнікаў гэтай фашысцкай вылазкі не было прынята.

НАЛЁТ АМЕРЫКАНСКАЙ АВІЯЦЫІ НА НАГОЯ

САН-ФРАНЦЫСКА, 25 сакавіка. (ТАСС). Паводле паведамлення штаба 21-га амерыканскага авіязлучэння, у ноч на 25 сакавіка 225 звышмагутных бамбардыроўшчыкаў «Б-29» зрабілі з баз на Марыянскіх астравах налёт на цэнтр японскай авіяцыйнай прамысловасці—горад Нагоя. Сотні фугасных бомб скінуты з вельмі невялікай вышыні на авіяцыйныя заводы Міцубісі. Налёт быў зроблен пры добрым надвор'і.

ТОКІО, 25 сакавіка. (ТАСС). Японская імператарская стаўка паведамляе, што ў ноч на 25 сакавіка злучэнні амерыканскіх звышмагутных бамбардыроўшчыкаў «Б-29» зрабілі налёт на Нагою і скінулі запальваючыя і фугасныя бомбы, якія выклікалі пажары і разбурэнні ў некаторых раёнах.

СМЕРЦЬ ЛОЙД-ДЖОРДЖА

ЛОНДАН, 26 сакавіка. (ТАСС). Лонданскае радыё паведамляе, што памёр старэйшы член англійскага парламента Давід Лойд-Джордж.

Адказны рэдактар В. САМУЦІН.

Тэатр і кіно:

Беларускі Дзяржаўны ордэна Леніна тэатр оперы і балета
У памяшканні Дома Чырвонай Арміі
30 сакавіка
«МАДАМ БЕТЭРФЛЕЙ»
(Чыо-Чыо-Сан)
Пачатак у 19 гадзін 30 мінут.

Кінотэатр «Першы»
Для школьнікаў
«ДЖУНГЛІ»
Пачатак сеансаў у 10 і 12 гадзін.
Для дарослых
«РОДНЫЯ ПАЛІ»
Пачатак сеансаў у 14, 16, 18, 20 і 22 гадзіны.

Кінотэатр «Беларусь»
Для школьнікаў
«ЧАПАЕЎ»
Пачатак сеансаў у 10 і 12 гадзін.
Для дарослых
«ДЗЯЎЧЫНА СПЯШАЕЦЦА НА СПАТКАННЕ»
Пачатак сеансаў у 14, 16, 18, 20 і 22 гадзіны.

Кінотэатр «Радзіма»
«ПАДКІДЫШ»
Пачатак сеансаў у 20 і 22 гадзіны.

Дзіцячы кінотэатр
«БЯЛЕЕ ПАРУС АДЗІНОКІ»
Пачатак сеансаў у 10, 12, 14, 16 і 18 гадзін.

Дзяржаўнаму Выдавецтву БССР ПАТРАБУЮЦЦА

на сталую работу: галоўны бухгалтар, намеснік галоўнага бухгалтара, планавік-эканаміст, калькулятар, бібліятэкар, загадчык гаспадаркі, начальнік адміністрацыйна-гаспадарчага аддзела, карэктары, тэхрэдактары і шофер.

ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: Мінск, вул. Пушкіна, 55, Дом друку. 4 паверх. аддзел кадраў

Беларускаму дзяржаўнаму музею гісторыі вялікай Айчыннай вайны ПАТРАБУЮЦЦА

на сталую работу ў г. Мінску:

старшыя навуковыя работнікі з вышэйшай адукацыяй па гісторыі, якія маюць навуковыя творы, заг. бібліятэкі, перакладчыкі замежных моў, камендант памяшкання, заг. гаспадаркі, шофер, майстар па зброі, пераплётчык, абойшчык, кіномеханік, электраманцёр-вадаправодчык, вахцёры, наглядальнікі выставачных залаў, столяр, слесар, качагары, дворнік, грузчыкі і конюх.

Апрача таго, для няштатнай работы па дагаворах патрабуюцца фатографы.

З ПРАПАНОВАМІ ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, пляц Волі. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі вялікай Айчыннай вайны.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Кватэрна-эксплаатацыйнай часцы Аршанскага гарнізона (КЭЧ) ПАТРАБУЮЦЦА

для работы ў горадзе Орша:
Інжынеры і тэхнікі-будаўнікі, бухгалтары і рахункаводы, планавікі-эканамісты, механікі, электратэхнікі і электраманцёры, шоферы, слесары-вадаправодчыкі, сталяры, цесляры, каменшчыкі, штукатуры, маляры, шкляры, кавалі, падсобныя рабочыя, вучні-падлеткі.
Умовы работы—па згодзе.
Снабжэнне праз Ваенгандаль.
Забяспечваюцца кватэрамі.
АДРАС: гор. Орша, Віцебскай вобласці,
АДМІНІСТРАЦЫЯ.

Беларуская рэспубліканская кантора „Галоўкінопракат“

У БЛІЖЭЙШЫЯ ДНІ
ВЫПУСКАЕ НА ЭКРАНЫ КІНОТЭАТРАЎ РЭСПУБЛІКІ
НОВЫ МАСТАЦКІ ФІЛЬМ
„НАШЭСЦЕ“
(Па п'есе Л. Леонава).
Сцэнарый Б. Чырскова, рэжысёр А. Ром, сурэжысёр О. Жакаў, аператар С. Іваноў, мастак І. Мільчын, кампазітар Ю. Бірукоў.
У ГАЛОЎНЫХ РОЛЯХ: заслужаны артыст РСФСР О. Жакаў, лаўрэат Сталінскай прэміі народны артыст СССР В. Ванін,
артысты: О. Жызнёва, Л. Шабаліна, В. Грэмін, Н. Валерскі, Г. Шпігель і другія.
Вытворчасць Алма-Ацінскай кіностудыі 1944 года.

ЦЭНТРАЛЬНАЕ
інвентарызацыйна-тэхнічнае ўпраўленне Наркамгаса БССР
ПРАДАЎЖАЕ НАБОР НА КУРСЫ
ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ ТЭХНІКАЎ ПА ТЭХНІЧНАМУ ЎЛІКУ ЖЫЛЛЁВА-КОМУНАЛЬНАГА ФОНДА І ЗЕМЛЯЎ У ГАРАДАХ І РАЁННЫХ ЦЭНТРАХ БССР.
На курсы прымаюцца асобы абодвух полаў з адукацыяй не ніжэй 7 класаў.
Курсанты забяспечваюцца кватэрнымі і снабжэннем па норме рабочых.
Да заявы трэба прыкласці: даведку аб адукацыі, месцы працы і кароткую аўтабіяграфію.
ЗАЯВЫ ПРЫМАЮЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, Дом урада, 4-ы паверх, пакой № 427, Цэнтральнае інвентарызацыйна-тэхнічнае ўпраўленне.

Мінскай цэнтральнай ашчадкасе № 16 ПАТРАБУЮЦЦА

на сталую работу:
старшыя бухгалтары, кантралёры, касіры і вартаўнікі; а таксама вучні на практычнае навучанне — бухгалтараў, кантралёраў і касіраў.
З ПРАПАНОВАМІ ЗВЯРТАЦЦА: Савецкая, 24, Цэнтральная ашчадкаса № 16.

Лекторый пры Беларускім дзяржаўным універсітэце
(Універсітэцкі гарадок, корпус фізмата, 2-гі паверх, аўдыторыя 28).
У СУБОТУ, 31 САКАВІКА, У 17 ГАДЗІН
АДБУДЗЕЦЦА ПУБЛІЧНАЯ ЛЕКЦЫЯ
КАНДЫДАТА ГІСТАРЫЧНЫХ НАВУК ДАЦЭНТА БДУ ЕФІМАВА Г. В.
НА ТЭМУ: «МІЖНАРОДНАЕ І ВАЕННА-ПАЛІТЫЧНАЕ СТАНОВІШЧА САВЕЦКАГА САЮЗА».

У НЯДЗЕЛЮ, 1 КРАСАВІКА, У 17 ГАДЗІН
АДБУДЗЕЦЦА ПУБЛІЧНАЯ ЛЕКЦЫЯ
загадчыка кафедры рускай літаратуры БДУ дацэнта Гутарава І. В.
НА ТЭМУ:
„Партызанская вайна ў народнай творчасці“.
Рэктарат Беларускага дзяржаўнага універсітэта.

МІНСКАЕ
абласное ўпраўленне дзяржпрацашчадкас і дзяржкрэдыта
на падставе ўказання Народнага Камісарыята Фінансаў БССР
праводзіць у гор. Мінску 8 красавіка г. г.
аб'яднаны тыраж па выйгрышных укладах.
У тыражы ўдзельнічаюць укладчыкі, у якіх ёсць ліцавыя рахункі па выйгрышных укладах у ашчадных касах Мінскай, Віцебскай, Брэсцкай, Гродненскай, Баранавіцкай, Маладзечненскай і Полацкай абласцей.
Выйгрыш можа пасці на любы рахунак і павялічыць уклад на 50, 100, 200 працэнтаў сярэдняга астатка ўкладаў.
ПРЫЁМ ВЫЙГРЫШНЫХ УКЛАДАЎ ПРАВОДЗІЦЦА УСІМІ АШЧАДНЫМІ КАСАМІ.
ЗА ДАВЕДКАМІ АБ ВЫЙГРЫШНЫХ УКЛАДАХ ЗВЯРТАЦЦА Ў АШЧАДНЫЯ КАСЫ.
Мінскае абласное ўпраўленне дзяржпрацашчадкас і дзяржкрэдыта.

АТ28174 АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—150.